

Jana Jansone atvadās no Kuldīgas.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā līdzšinējā direktore nu ir Ventspils pilsētas izglītības pārvaldes vadītājas vietiece un vērtē procesus izglītībā.

→ 8. lpp.

Kā izvēlēties viedtālruni?

Iesaka gan lietotāji, gan tirgotāju pārstāvji.

→ 5. lpp.

Augusts – kāzu laiks.

Kā saposties, ko dāvināt, kur un kā svinēt?

→ 10. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,68 eiro

Nr. 93
(11 475)

Piektdiena, 2019. gada 16. augusts

Vecās mājas pieslēgs centralizētajai siltumapgādei

Uzņēmums *Kuldīgas siltumtīkli* sācis būvēt siltumtrasi 1905. gada, Alunāna un Ventspils ielā. Iedzīvotājiem tiek lūgts laikā no 8.00 līdz 17.00 nenovietot automašīnas sētās, lai netraucētu transporta piekļuvi darbu teritorijai. Pirms rakšanas darbiem iebrauktuvēs tiks paziņots iepriekš.

Lāsmaš Reimanes foto

Kuldīgas siltumtīkli šobrīd būvē jaunu trasi pa Alunāna un 1905. gada ielas iekšpagalmiem, lai ēkas tiktu pie centralizētā siltuma.

Projekta vadītājs Ervīns Šteinbergs informē, ka sākotnējie darbi notiek pagalmos, kur tiek rakta trase un veidotas pieslēguma vietas mājām Ventspils ielā 2, 1905. gada ielā 19 un 19a, Alunāna ielā 4 un 1905. gada ielā 12 un 14. „Esam plānojuši ap nākamās nedēļas vidū tikt līdz iebrauktuvei 1905. gada ielā 19. Vienlaikus tiek izbūvēta trase pagalmos otrā ielās pusē. Šoruden vēl paspēsim savienot trases abās 1905. gada ielas pusēs – tas būs ap 100 m garš ielas posms, kur uz laiku tiks

pārtraukta transporta kustība. Bet tas vēl nebūs tuvāko nedēļu laikā.” Transporta shēma vēl nav saskaņota, bet ir domāts, ka uz laiku tiks mainīts kustības virziens pa Alunāna ielu.

Rakšanas laikā nodrošināta arheoloģiskā uzraudzība. Izbūvējot trasi, tiks paredzēta iespēja siltumtrasei pieslēgties arī citām iekškvartāla ēkām, piemēram, daudzdzīvokļu mājai 1905. gada ielā 17, kas pagaidām vēl to nevēloties. Siltumtrases atzaru pa 1905. gada ielu līdz Ventspils ielai paredzēts izbūvēt

nākamgad, vienlaikus rekonstruējot ūdensvadu un kanalizāciju un izbūvējot lietusūdens kanalizāciju.

Kopējais jaunās siltumtrases atzara garums būs 350,96 metri. Siltuma avots būs katlumājas Lapeģļu ielā 8 un Stacijas ielā 6.

Būvprojekta pasūtītājs ir *Kuldīgas siltumtīkli*, bet izstrādātājs – *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*.

Iveta Grīniņa

Ceļu satiksmes drošību stipri apdraud dzērājšoferi.

Lai arī tiesā regulāri izskata lietas par braukšanu dzērumā, problēma nemazinās.

„Visvairāk alkohols ietekmē spēju sadalīt uzmanību, piemēram, vienlaikus vērot citus satiksmes dalībniekus un luksofora signālus,” saka psihiatre un narkoloģe Ruta Lūciņa.

→ 6.-7. lpp.

Pirmdien, 19. augustā:

- Gada skolotāja zināma – Antra Spulģe.
- Lai laukos būtu normāla dzīve.
- Ukrainietēm Latvijā patīk.
- Fotogrāfe Antra Flugrāte.
- Autosportā galvenais – nebaidīties.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Sabiedrībai jābūt neiecietīgākai pret dzērājšoferiem

Jolanta Hercenberga,
63350565,
jolantah99@gmail.com

Statistika par policijas aizturētajiem, kuri braukuši dzērumā, ir diezgan iespaidīga – aptuveni 3500 ik gadu ir tādu, kuri ieguvuši autovadītāja apliecību, un gandrīz divi tūkstoši tādu, kuriem tiesību nav, bet tomēr braukuši dzērumā. Tas nozīmē, ka ik dienas vidēji uz ceļiem ir 15 iereibušo, ko policija aiztur. Ja vēl padomājam, ka noķerto skaits neatspoguļo patieso situāciju, tas ir līdzīgi kā aisbergam redzamā daļa – tikai nieks, salīdzinot ar patieso izmēru. Skaidrs, ka pie rokas nepieķerto, bet iereibušo, kuri ar transporta līdzekļiem pārvietojas pa ceļiem, ir krietni vairāk. Vai mazums dzirdēti stāsti par to, ka braucis dzērumā un nav noķerts? It kā tas būtu pats jaunākais, kas varētu notikt! Mūsu ceļi Latvijā šobrīd nav droša vide ne tikai bedru, bet arī dzērājšoferu dēļ. Liela daļa no avārijām ir izraisītas alkohola reibumā. Lai arī tikai viens autovadītājs bijis areibinājis, cieš arī citi.

„Pieķertais dzērājšoferis ir bīstama drauda apturēšana, bet kā mainīt attieksmi un nesēties pie stūres?”

Lai mazinātu risku nonākt par dzērājšoferu upuri, visiem kopā ir par to jārunājas. Ārkārtīgi svarīga ir sabiedrības attieksme, un man šķiet, ka ar to mums vēl ir slikti. Nereti izskan dažādas pamācības, kā jābrauc, ja esi iedzēris un gribi izvairīties no sastapšanās ar policistiem. Dzirdēti arī stāsti par to, ka paziņu lokā ir policisti, un tas spārno, ka arī noķeršanās gadījumā varēs tikt cauri sveikā. Nereti arī lekslietu ministrijas pakļautībā strādājošie *paplucina* savas profesijas koptēlu, jo paši pie stūres sēdušies dzērumā. Tas liek domāt, ka sabiedrības attieksme pret šo ar likumu aizliegto darbību ir diezgan interpretējoša: mazliet jau var, jābrauc tikai lēnāk un prātīgāk. Citi ir pārgalvīgi, sak, es jau nu gan zinu, cik varu, ko daru; galu galā man jau tikai mazu gabaliņu jāpabrauc!

Positīvi ir vērtējamās Ceļu satiksmes un drošības direkcijas (CSDD) rīkotās kampaņas, kuras aicina nebraukt dzērumā. Dažreiz biedējot, rādot piemērus ar nelaimē nonākušiem ceļu satiksmē cietušajiem, dažreiz smīdinot, aicinot draugam atņemt atslēgas utt. Vērot sabiedrības uzmanību uz šo problēmu, CSDD dara ļoti nozīmīgu darbu, jo tieši attieksmes maiņa varētu novērst nelaimju cēloņus. Pieķertais dzērājšoferis ir tikai vienā reizē bīstama drauda novākšana no trases, bet cilvēka paša attieksmes maiņa dotu daudz efektīvāku rezultātu.

TRĪS VIEDOKĻI

Tiesībsargs valdībai devis laiku līdz 1. oktobrim noteikt vecuma pensijas minimālo apmēru atbilstoši Satversmei. Ja valdība noteiktajā termiņā trūkumus nenovērsīs, tiesībsargs vērsīsies Satversmes tiesā.

KĀ CILVĒKIEM IZDZĪVOT AR MINIMĀLO PENSIJU? Neiespējamā misija

1. Juris Jansons, tiesībsargs:
– Neiespējamā misija – cilvēka cienīga dzīve par 2,35 eiro dienā. Vecuma pensijas minimālais apmērs nav tālu no absolūtās nabadzības līmeņa, kas raksturīgs jaunattīstības valstīm. Latvijā tas ir no 70,43 līdz 108,85 eiro mēnesī, t.i., 2,35 līdz 3,63 eiro dienā. Personām ar invaliditāti kopš bērnības vecuma pensijas minimālais apmērs ir nedaudz lielāks – no 117,39 līdz 181,42 eiro, t.i., 3,91 līdz 6,05 eiro dienā. Valsts garantēto vecuma pensiju minimālā apmērā saņem 64 004

cilvēki jeb 14,3% no visiem pensionāriem. Atbilstoši Pasaules Bankas atzītajam, absolūtās nabadzības līmenis 2015. gadā bija 1,90 ASV dolāri dienā jeb 1,67 eiro dienā.

Tiesību akti paredz, ka vecuma pensijas minimālais apmērs nevar būt mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu (SNP), kuram atkarībā no cilvēka uzkrātā apdrošināšanas stāža tiek piemērots koeficients. Šāds regulējums neatbilst Satversmei, jo SNP ir nepietiekams un noteikumos iekļautā vecuma pensijas minimālā apmēra

diferenciācija atbilstoši darba stāžam ir netaisnīga pret cilvēkiem ar garāku darba mūžu. Vecuma pensijas minimālais apmērs, piesaistīts SNP, kopš 1996. gada nav pienācīgi pārskatīts. Pati valsts koncepcijā par minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu ir atzinusi, ka vecuma pensijas minimālais apmērs nav pietiekams, lai nodrošinātu cilvēka pamatvajadzības, kas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma izpratnē ir ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe, obligātā izglītība.

„Tā ir ņirgāšanās par cilvēkiem”

2. Velga Bartašus, Skrundas pensionāru kluba *Cerīni* vadītāja:

– Tiesībsargu pilnībā atbalstu. Piemēram, manam vīram pensija ir 170 eiro, bet pati pirmā bija 90 latu, kaut strādājis viņš ir kopš 16 gadu vecuma. Vienkārši nepagādājās īstajā vietā īstajā laikā. 90. gados vīrs desmit gadus bija bezdarbniekos, pēc tam dabūja darbu Skrundas arodskolā, bet pienāca krīze, un viņš palika uz pusslodzi. Bet, ja cilvēkam ir vēl mazāk līdzekļu, ja viņš

dzīvo viens, turklāt vajag nopirkt medikamentus – tas ir briesmīgi! Par dzīvokli jāmaksā, citādi paliksi bez pajumtes, veselībai arī neatrausi. Cik ēšanai atliek, tik atliek, bet citi var smieties, ka esam reņģēdāju tauta. Arī 300 eiro pensija nav nemaz tik daudz. Kaimiņienei ir 83 gadi, pensija – 256 eiro. Kamēr bija dzīvs vīrs, iztika normāli. Labi, ka dzīvoklis ir ar malkas apkuri, komunālie maksājumi nav dārgi. Ko darīt? Neredz mūsu valstī nekādu izeju. Jāmaina domāšana, uztvere. Esmu dzirdē-

jusi Lemberga izteicienu: „Ja starp likumiem ir maza spraudziņa, mans pienākums ir tajā iespraukties.” Vai tas nav apsmieklis, ka tā gadiem tiek dzīvots uz priekšu, bet tiesāšanās nebeidzas? Pirms vēlēšanām kandidāti solīja visu, bet tagad izrādās, ka tie paši vēzi citā kultūrē. Kur tad tā valsts ņems naudu pensiju palielināšanai, ja Latvijā neko neražo? Paaugstinās nodokļus, pieliks PVN, un tas vecais cilvēks pensijas pielikumu iztērēs, jo tas būs ar vienu roku iedots, bet ar otru atņemts.

Vistrūcīgāko kļūst mazāk

3. Anda Šlakorciņa, Kuldīgas novada sociālā dienesta direktores vietniece:

– Tie cilvēki, kam ienākumi ir zem 128 eiro mēnesī, var iegūt trūcīgās personas statusu un saņemt pašvaldības sociālo palīdzību. Pēdējo gadu laikā ir samazinājies vistrūcīgāko personu skaits novadā. Par tādiem tiek uzskatīti cilvēki, kuru ienākumi ir zem garantētajiem minimālajiem ienākumiem (GMI). Valstī tie ir 53 eiro cilvēkam mēnesī, bet mūsu pašvaldībā – 60 eiro pieaugušajam

un 65 eiro bērnam. Tagad tiek izskatīts GMI paaugstinājums valstī. Zemo pensiju saņēmēji un cilvēki ar invaliditāti ir vīrs šī līmeņa, kaut arī ar viņu ienākumiem nevar iztikt.

Vistrūcīgāko skaits samazinās, jo cilvēki iekļaujas darba tirgū. Ģimenēm apstākļi uzlabojas līdz ar minimālās algas paaugstināšanu. Bet pensionāri neietilpst šajās kategorijās. Tiesībsargs ir sapratis, ka tikai šādā veidā var pievērst problēmai uzmanību, lai liktu valdībai rīkoties ātrāk. Nevar jau teikt, ka valsts un

Labklājības ministrija nav domājusi. GMI sociālās palīdzības reforma ilgst gadiem. Bet ievēlās līdz ar valdību mainām un citiem faktoriem, kas to ietekmē. Kaut gan GMI paaugstināšana ir ļoti diskutējams jautājums. Cilvēki, kuri dažādu apstākļu dēļ līdz šim neiekļaujas darba tirgū, saņemot kaut nedaudz vairāk, nebūs motivēti dzīvi mainīt. Tajā pašā laikā riskam pakļauti pensionāri, ģimenes ar bērniem, kur vecāki strādā par minimālo algu.

Inguna Spuleniece

FOTOKOMENTĀRS

Viens pirkums, viens čeks. Tieši 21 cm garš. Kāda vairs tur runa par koku saudzēšanu un zaļu dzīvesveidu. Pircējiem nav labi – ar tādu čeku arī plīti var iekurināt, nav avīze jāizmanto, bet, vai tirgotājiem nav žēl naudas, kas iztērēta par papīru?

Inguna Spuleniece
Lāsma Reimanes foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai ņemat čekus veikalos? Vai piedalījāties čeku loterijā?

Zoja Gausmane, konditore:
– Cenšos paņemt visus čekus. Neesmu pamanījusi, ka kaut kur tos nedotu. Kārtībai jābūt, domāju, ka cilvēkiem vajag ņemt un veikaliem vajag dot čekus par iepirkumiem. Par čeku loteriju esmu dzirdējusi, bet pati nepiedalos.

Larisa Gailīte, skolotāja:
– Veikalos vienmēr ņemu čekus. Ja ņem, tad tiek kontrolēts, kas nopirkts, cik nopirkts. Manuprāt, tā ir laba lieta. Loterijas ir labas, taču pati tajās nepiedalos. Nekad neesmu neko vinnējusi.

Dana Egle, manikīre:
– Par čeku loteriju neko nezinu. Reti kad es iepirkoties paņemu čeku. Ļoti nepiedomāju par to, ka jāpaņem. Pati arī ļoti maz iepirkos.

Kristīne, no Rīgas:
– Dažreiz ņemu čekus. Loterijās piedalos ļoti reti. Esmu ieguvusi kaut kādus nieciņus, neko lielu, manuprāt, toreiz balva bija no grāmatnīcas. Domāju, ka visi lielie uzņēmumi izsniedz čekus, varbūt kādi mazie veikaliņi vai kafējnīcas ne.

Ilze Sedliņa, bezdarbiece:
– Čekus veikalos neņemu. Veikaliem vajadzētu būt vienai, vai čekus izsniedz vai neizsniedz, jo nodokļi, kuri pienākas valstij, ir jāmaksā tik un tā. Citādi jau mums neveidosies budžets. Neesmu nekā domājusi vai iedziļinājusies par loterijām. Tajās nepiedalos, jo tām neticu.

Jānis, celtnieks:
– Čekus vienmēr ņemu, bet čeku loterijā nepiedalos. Ja neizsniedz, tāpat uzņēmums darbojas nelegāli, bet tādās vietās neesmu bijis. Domāju, ka ir slikti, ja veikalos neņem čeku, to vajag darīt. Pa retam piedalos maizes loterijās, bet vēl nekas līdz šim nav laimēts.

Rūta Mediņa
Adriānas Mucenekas foto

Spriež par iedzīvotāju sūdzībām transporta organizācijā

Kuldīgas novada domes transporta komisija izskatīja vairākas iedzīvotāju sūdzības par nepilnībām ceļazīmju izvietojumā – daļu atzina par pamatotām, bet citas noraidīja.

NEREDZ ZĪMES

Ne reizi vien autovadītāji saņēmuši sodu par automašīnas neatļautu novietošanu pie ēkas Baznīcas ielā 13, kur nesen atvērta veikals *Saldo* un atļauts apstāties tikai preču piegādātājiem. Taču ceļazīmes esot izvietotas pārāk tuvu ēkai un nav pamanāmas, tādēļ automašīnas stāvēšanai tiek novietotas neatļautā vietā. Komisija piekrita, ka labāk būtu aizlieguma zīmi novietot tā, lai redz no stāvvietas. Savukārt Pilsētas laukumā pie veikala *Drogas* ceļazīme nav pamanāma priekšā esošās ceļazīmes dēļ.

Komisijai nebija iebildumu, ka Kabiles pagastā Piena un Dārza ceļi tiek noteikti par dzīvojamu zonu, ierīkojot attiecīgas zīmes. Abi ceļi atrodas blīvāk apdzīvotajās vietās, kur transporta plūsma ir intensīva. Cits jautājums, vai šīs zīmes visi autovadītāji redzēs un ievēros ātruma ierobežojumu.

BŪS VAIRĀK VIETU

Arī par stāvvietu pie krāsu un laku veikala iepretim Baznīcas ielai 29 runāts vairākkārt. Tur pie zīmes *Stāvvietā* nav papildplāksnes, kas norāda, kā transportlīdzeklis jānovieto, līdz ar to auto jāliek paralēli brauktuvei. Taču daudzi atstāj savu braucamlīdzekli perpendikulāri ietvei. Iespējams, tas tiek darīts vietu taupības nolūkā, taču ir pārkāpti satiksmes noteikumi. Stāvvietu pārbaudīs, un tad mainīs atļauto transportlīdzekļu stāvēšanas veidu perpendikulāri brauktuvei zonā līdz mājas stūrim.

INTENSĪVA KUSTĪBA

Kopš notiek Jelgavas ielas rekonstrukci-

ja, palielinājusies satiksmes intensitāte Sūru ielā un grūtāk kļuvis izbraukt krustojumu no Dzirnāvu ielas. Komisija vēl vērtēs, kādu ceļazīmi ierīkot šajā vietā un vai vajadzīgs arī spogulis, lai padarītu krustojumu pārredzamāku un drošāk izbraucamu.

BRAUKĀ PA KAIMIŅU SĒTĀM

Kuldīgas komunālie pakalpojumi (KKP) lūguši palīdzēt strīdā par trīs uzņēmuma apsaimniekoto dzīvojamo māju Skrundas ielā (27, 29 un 33) iebrauktuvju izmantošanu. Visu māju sētas ir caurbraucamas, iedzīvotāji nespēj saprasties, kurš pa kuru iebrauktuvi drīkst braukt, un lūdz sētas norobežot. Taču šis jautājums pēc būtības neattiecas uz transporta komisiju – ēku īpašniekiem jāvienojas pašiem. Arī biedrībai *Grants 29* nepatīk, ka braukā pa tā apsaimniekotās ēkas pagalmu. Jautājums vēl nav izlemts.

DZELTENĀS LĪNIJAS

Kāda kuldīdzniece, kas pārstāv iedzīvotāju grupu, lūgusi atjaunot horizontālo ceļa apzīmējumu – dzelteno līniju – pie iebrauktuves uz dzīvojamo māju Mucenieku ielas 35 un 35a pagalmu, kā arī nedaudz tālāk pie veikala *Retro*. Par to tiks informēti KKP, kas šādus darbus veic pēc pašvaldības pasūtījuma un grafika. Netika atbalstīts otrs iedzīvotājas lūgums par dzelteno līniju divu metru garumā uz brauktuves malas pretī *Retro* līdz ceļazīmei pie krustojuma. Satiksmes noteikumu aizliegums stāvēt tuvāk par pieciem metriem no krustojuma neattiecas uz vietām, kur izbrauc no blakus teritorijas (pagalma,

stāvvietas, uzņēmuma u.tml.). Taču šajā vietā izbrauktuves platums atļauj brīvi veikt manevru, pārredzamība ir laba.

APSTĀTĪES TOMĒR VAJADZĒS

Rumbas pagasta iedzīvotāja ierosinājusi aizklāt ceļazīmi *Stop!*, kas atrodas Jelgavas ielas un Mucenieku ielas krustojumā. Bet tur joprojām ir intensīva satiksme. Autotransporta kustība ir intensīva gan no labās, gan kreisās puses, jo iedzīvotāju un remonta transporta izbrauc no L.Paegles ielas, kā arī apkārtējām sētām.

RĪKOJAS PATVARĪGI

Jau vairākus gadus pašvaldība nevar atrast kompromisu par autoceļa Snēpele–Lonas izmantošanu. Ceļš šķērso īpašumu *Vistiņas*. Saimniekiem nepatīk, ka pa viņu saimniecību braukā sveši transportlīdzekļi, tostarp lauksaimniecības tehnika, piegādes auto u.c., jo var braukt pa lielo ceļu (iznāk ap kilometru līkums). Viņi patvarīgi ierīkojuši nelielkumīgas zīmes un dažādus šķēršļus, kas bojā ceļa infrastruktūru un apdraud satiksmes drošību. Jau martā transporta komisija atteica ierīkot ceļazīmes, kas liedz iebraukt citiem transportlīdzekļiem, kamēr pastāv juridisks strīds par ceļa izmantošanu. Zemes īpašniekam tika uzdots nekavējoties demontēt patvaļīgi ierīkotos transporta plūsmas ierobežojumus. Nesen gan uzstādītas svāra ierobežojošas ceļazīmes (3,5 t), bet īpašniekiem ar to nepietiek. Jautājums atlikts uz nākamā sēdi.

Daina Tāfelberga

Izmaiņas aprūpes centrā

Ar septembri Skrundas veselības un sociālās aprūpes centrā (VSAC) no jauna apstiprināta uzturēšanās maksa klientiem. Novada pašvaldībā deklarētajiem iedzīvotājiem tā būs 450 eiro mēnesī, citiem – 650 eiro.

IR VIDES PIEEJAMĪBA

Kā deputātiem domes sēdē skaidroja VSAC direktore pienākumu izpildītāja Sigita Picule, jūlijā ar Labklājības ministrijas (LM) lēmumu iestāde reģistrēta sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un nodrošina ar pastāvīgu dzīvesvietu, diennakts uzraudzību, atbalstu pašaprūpē, kā arī palīdz risināt sociālās problēmas pensijas vecuma ļaudīm un personām ar invaliditāti, kuras nevar pašas par sevi parūpēties. Skrundas VSAC ir novadā vienīgā šāda tipa iestāde, kurā ir lifts un vides pieejamība, tāpēc šeit ir iespēja aprūpēt ļoti smagi slimus cilvēkus. Šobrīd centrā ir gandrīz 30 klientu, no tiem par sešiem maksā (daļu, ko nesedz pensija) pašvaldība, jo viņiem nav tuvinieku. Vairāk nekā puse ir ilgstoši guļošie, par kuru medicīnisko aprūpi un higiēnas precēm izdevumi ir lielāki. Tāpēc arī maksa par uzturēšanos ir par 50 eiro lielāka nekā novada otrā aprūpes namā *Valtaiķi* Rudbāržu pagastā. Tur maksa paaugstināta šīgada sākumā, un par Skrundas novada iedzīvotājiem mēnesī jāmaksā 400 eiro, bet citās pašvaldībās deklarētajiem – 600 eiro.

ATBILSTOŠI LIKUMAM

„Ar laiku pāriesim pārsvarā uz guļošo aprūpi, jo citur nav tādas vides pieejamības kā pie mums,” teica S.Picule. Atbilstoši LM lēmumam ar augustu tika mainīti arī amata vietu nosaukumi, līdz ar to nedaudz palielinot atalgojumu, kā to nosaka Ministru kabineta noteikumi: sociālajam darbiniekam – 705 eiro, sociālajam rehabilitētājam – 650 eiro, sociālajam aprūpētājam – 460 eiro. Algas maksās no iestādes budžeta, deficītu tas neradīsot, jo ir iekrātas līdzekļu rezerves. Deputāti sprieda, ka pašreizējā 0,25 slodzes likme nav atbilstoša reālajam darbam, kādu no sociālā darbinieka prasā darbs ar smagi slimajiem. Varbūt to iespējams paaugstināt līdz 0,50, bet par to var spriest tikai saistībā ar nākamā gada budžetu.

Daina Tāfelberga

Cūku mēris arī mežacūkām Laidos

Pagājušajā nedēļā Pārtikas un veterinārā dienesta inspektori konstatējuši 11 jaunus Āfrikas cūku mēra (ĀCM) saslimšanas gadījumus mežacūku populācijā. Pirmo reizi tas atklāts piecām mežacūkām Kuldīgas novada Laidu pagastā. Tas konstatēts arī vienai mežacūkai Skrundas novada Nīkrāces pagastā.

Kopumā ĀCM šogad konstatēts 243 mežacūkām 58 novadu 133 pagastos. Latvijā pirmoreiz tas tika reģistrēts 2014. gada jūnijā trim mežacūkām dažus metrus no Baltkrievijas robežas. Tā ir ļoti bīstama saslimšana, un mājas cūku novietnē, kurā slimība konstatēta, ir jānokauj viss ganāmpulks.

Divas nedēļas paviljons būs slēgts

Kuldīgas pārtikas preču tirgus piena un gaļas paviljons no 19. augusta līdz 1. septembrim būs slēgts.

Tur paredzēts remontēt grīdu un griestus. Pārējais tirgus šajā laikā darbosies.

Notiks Kazu diena

23. augustā Snēpeles pagasta *Norniekos* notiks Kazu diena.

24. augustā tā notiks zemnieku saimniecībā *Bērzi* Vandzenes pagastā, bet 25. augustā – *Kamenēs* Burtņieku novadā. Kazu dienas Kurzemē un Vidzemē rīko Latvijas kazkopības biedrība. Pasākumā plānots popularizēt Būru šķirnes kazas.

VALSTS POLICIJA ZIŅO

Par zādzībām veikalā

No 8. līdz 15. augustam Valsts policijas Kurzemes reģionālās pārvaldes Kuldīgas iecirknī reģistrēti 84 notikumi, no tiem septiņos gadījumos uzsākti kriminālprocesi.

Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis stāsta, ka kriminālprocesi saistīti ar zādzībām no veikaliem. Kuldīgā izņemts neliels daudzums nelikumīgi glabātas akcizētās preces. Pieci kriminālprocesi nosūtīti prokuratūrai kriminālvajāšanai. Tie bijuši par automašīnas vadīšanu apreibumā un zādzībām veikalos.

Nodrošinot sabiedrisko kārtību maratonā un divās zaļumballēs novadā, pārkāpumi neesot konstatēti.

Jolanta Hercenberga

NUMURA CITĀTS

„Mēs visi esam starp dzimnavām – skolas direktors starp kolektīvu un izglītības nodaļu, izglītības nodaļa starp skolotājiem un pašvaldību, ministriju. Māksla izdzīvot šajos mainīgajos apstākļos ir profesionalitātē,” saka Jana Jansone.

Tradīcijas saglabās, bet būs arī jaunas vēsmas

„Interesantākais, ka mans pirmais darbs bija kapu svētku organizēšana pagājušajā nedēļā.

Pirmo reizi skandināvu zvanu, biju palīgs svētku vadītājiem, uzziņāju, kādai jābūt procedūrai. Bija interesanti,” teic Ģirts Immers, kurš no 1. jūlija ir Padures pagasta kultūras darbinieks – novadā noteikti vienīgais vīrietis šādā amatā. Bijis novada kultūras darbinieku sanāksmē, esot iepazinies ar kolēģēm. „Mani uzņēma sirsnīgi, bija patīkami. Ceru, ka arī turpmāk sastrādāsimies labi,” viņš teic.

AR PIEREDI

„Man jau līdz šim ir liela pieredze pasākumu rīkošanā radošajā apvienībā *Zero Defect*, kas jau pārtapusi par oficiālu biedrību. Esmu rīkojis didžēju čempionātus, festivālus, labdarības pasākumus, palīdzējis Padures muižas īpašniekam Jānim Lazdānam, rīkojot koncertus. Šajā amatā saskatīju izaicinājumu, pārbaudījumu. Uzreiz sapratu, ka būs jāstrādā ar dažādām auditorijām – arī ar bērniem, senioriem, vidējo paaudzi,” stāsta Ģirts. Viņš atzīst, ka Padure ir specifisks pagasts, jo jākonkurē ar ļoti tuvās Kuldīgas kultūras

Ģirta Immersa rokās kopš vasaras sākuma ir kultūras dzīve Padures pagastā.

programmu. „Līdz gada beigām noteikti nejaukšos jau saplānotajā programmā, turēšos pie iestrādēm. 31. augustā pie Padures klēts būs pasākums bērniem – atvadas no vasaras ar dažādām atrakcijām, sportiskām aktivitātēm un putu ballīti noslēgumā. Esmu uzaicināts arī uz pensionāru klubīņa rīkoto pasākumu 21. augustā. Protams, visi gatavojamies Jautrajam mašīntalkai. Lielais viesis būs grupa *Daba san*, jo iepriekš paredzētā grupa *Zari* netiek.”

VIETĒJĀS KOPIENAS LABĀ

„Ģimene mani atbalsta, domāju, ka sieva Ilze palīdzēs arī pasākumos. Esam iesaistījušies projektā *Kopa*. Tas ir Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstīts projekts Alsungas, Skrundas un Kuldīgas novadā, kas veicina vietējās iniciatīvas, lai uzlabotu dzīvi savā apkārtnē. Projektā paredzēts piesaistīt speciālistus, ekspertus, doties pieredzes braucienos. Mēģināsim savākt vismaz 25 cilvēkus – jauniešus, seniorus,

uzņēmējus, zemniekus, kuriem ir interese un vajadzība. Šajā projektā ceru uzziņāt un saprast, ko padurniekiem vajag kultūras dzīvē.” Ģirts atzīst, ka dažkārt vietējie iedzīvotāji ir par kūtru, lai atnāktu arī uz bezmaksas pasākumiem. „Lai sarīkotu labu koncertu, viss atkarīgs no honorāra grupai. Tas vai nu sadārdzina biļetes, vai arī vajadzīgs milzīgs pulks cilvēku, lai nosegtu izmaksas. Ir ļoti jāskatās, lai piedāvājums būtu atbilstošs pieprasījumam, turklāt par apmierinošu cenu. Pagasta kultūras budžets nemaz nav tik liels. Ir jābūt pielāgoties iedotajai naudai. Tas arī ir liels izaicinājums.” Kultūras darbinieks veido piedāvājumu arī iespējamajiem sponsoriem. „Apzinu visus pulciņus – dejojājus, teātra pulciņu, ansambli. Nākotnē noteikti iesaistīšu pasākumos visus vietējos talantus, lai ir iespēja rādīt to, kas apgūts. Padurē nav kultūras nama, pasākumi pārsvarā notiek zālē Deksnē. Labā laikā var apdzīvot dīķmalu, tas ir viens no maniem nākamā gada projektiem. Diemžēl pagasta centri ir izkaisīti. Lai cilvēkus atvestu, jāorganizē transports.”

PROM NO RĪGAS

Ģirts sevi par padurnieku sauc divus gadus. Abi ar sievu ir kuldīdnieki, kas vairākus gadus dzīvojuši Rīgā, kurp aizvedušas studijas. „Pēc padsmi gadiem Rīgā sapratām, ka labāk bērņus audzināt mazpilsētā. Bijām tik noguruši no lielās pilsētas skrējiena, ka apzināti meklējām dzīvokli tuvākajos pagastos. Padure ir ideāla vieta, esmu to iemīlējis – mums ir savs dīķis, vēsturiskas vietas, mežs un netālu, viegli aizsniedzams,” uzsver Ģirts.

Par vēl vienu izaicinājumu viņš sauc vēlmi turpināt izglītoties. Savulaik mācījies par sporta skolotāju, studijas nav pabeidzis, bet šogad stājas Latvijas Universitātē, lai studētu sociālo darbu. „Saprotu, ka tās zināšanas noderēs arī ikdienas darbā. Esmu beidzis mentoru kursu. Reiz dzirdu, ka sociālās darbinieces apspriež: Padurē esot mentors. Nācu ārā no kabinetā un teicu, ka tas esmu es.” Ģirts atzīst, ka mācīties nekad nav par vēlu, turklāt darbā noder dažādās jomās apgūtais.

Rosīgs laiks

Padures pagastā tiek labots ceļš, sakārtota klēts un darīti citi darbi. Pārvaldniece Brigita Lange priecājas, ka notiek rosība.

Padures klēts tiek sakopta no iekšpuses un ārpusē. Iekšpusē tiek atjaunots apmetums un atsvaidzināta krāsa, bet ārpusē pielabots cokols. B.Lange pastāstīja, ka darbus dara uzņēmums *AB būvniecība*, iekļaujoties pagasta budžetā paredzētajos 5000 eiro. Klēts ir arhitektūras piemineklis, tādēļ pirms darbiem izņemta kopšanas atļauja Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē. Pagasta vadītāja sola, ka klēts būs kārtībā jau līdz 21. augustam, kad tajā pulcēsies pensionāri. Savukārt 7. septembrī pie klēts notiks tradicionālā mašīntalka.

Par Kuldīgas novada pašvaldības papildu iedalīto naudu pagastiem tiek labots ceļš Kalnieši–Saulieši–Jaunmuiža 900 metru posms – noņemts apaugums, tīrītas caurtekas un uzbērtas grants šķembu maisījums. Kopējās izmaksas ir

Šobrīd tiek sakārtots ceļš uz Vēgām. Par to bieži runāts iedzīvotāju sapulcēs.

14 565 eiro. Konkursā par darbu veikšanu uzvarēja *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*.

Deksnē pagasta strādnieki patīra kokus, kas traucē uzņēmumam *Laimdotas*. Lielajos vējos zari krituši uz ražotnes jumta.

Lauku atbalsta dienests atbalstījis projektu par gājēju laipas pār Padures dīķi atjaunošanu. Tiek izstrādāts projekts, veikta topogrāfija. Būvniecība sāksies nākamgad, arī atjaunotā laipa balstīsies uz trosēm.

Satiksmes autobuss – divas reizes dienā

Ar septembri pagasta autobuss vairs nevadās skolas vecuma bērņus, bet tikai pirmsskolēnus uz izglītības iestādi Deksnē. Skolēni uz mācībām Kuldīgā un pēcpusdienā mājās varēs braukt ar satiksmes autobusu. To varēs izmantot arī pieaugušie, kam iepriekš pagasta autobusā vietas nepietika.

Līdz šim autobuss no autoostas

maršrutā Kuldīga–Deksnē–Padure–Ķimale–Kuldīga kursēja tikai no rītiem, no Kuldīgas izbraucot 6.45. Tagad autobuss maršrutā izbrauks arī 16.15. Tiek runāts arī par to, lai rīta autobuss izbrauktu 15 minūtes vēlāk, lai bērņiem nav tik agri rīti. Līdz šim Kuldīgas skolās, izņemot Mākslas un humanitāro zinību vidusskolu, mācības sākās vēlāk

par 8.00, lai nāktu pretī lauku bērņiem. Jaunajā mācību gadā arī humanitārajā skolā stundas sāksies 8.15.

Padures pagasta pārvaldniece Brigita Lange mudina vecākus nākt uz pagastu, lai izgatavotu pašvaldības apmaksātus braukšanas talonus. Jau izsniegti vairāk nekā 50.

Kapu svētki aizvadīti

Pagājušajā nedēļā notika kapu svētki trīs kapsētās – Nabes, Beltes un Padures.

Pagasta pārvaldniece Brigita Lange pastāstīja, ka pamēģinājuši tos rīkot savdabīgāk. Nav aicināti mācītāji, bet pasākumu vadījis lai-

cīgs aplasītājs no Aizputes, bijuši arī muzikanti, kas arī dziedājuši. Pagasta pārvaldniece atzina, ka atsauksmes bijušas labas, un pastāstīja, ka kapsētas, kurās notika kapu svētki, visvairāk ir tuvinieku koptas, kā arī pagasta pieskatītas.

Dzīvas pļaujmašīnas

Jau otro vasaru Padures centrā pie veikala par zālienu rūpējas aitas.

Veikala īpašnieks Gatis Rozenfelds: „Mans kolēģis Uģis Martinsens audzē aitas. Reizes divas vasarā lopiņus no viņa aizņemamies – kāpēc gan neizmanto tādu iespēju! Ekonomiski, un ātrs rezultāts. Uģis par to pārliecinājās jau pirmajā gadā, kad aitas sāka

audzēt, – lauku, kuru iepriekš vasarā vajadzēja pļaut reizes piecas, aitiņas tā noēda, ka nācās paplašināt aploku.”

Padures pagasta pārvaldniece Brigita Lange zina stāstīt, ka ar aitu palīdzību tiek sakopta arī Padures muižas apkārtnē. G.Rozenfelds smejas, ka īpašnieks noteikti ideju nošpiķojis.

Kā izvēlēties savu viedtālruni

Telefona lietotājiem ir atšķirīgas vēlmes, tieši tādēļ ir saražoti visdažādākie viedtālruni – katrs ar savām īpašībām. Par to tika aptaujāts uzņēmuma *Accenture Latvija* programmatūru metožu izstrādātājs MIKS DAMBROVSKIS, fotogrāfe LAUMA STEPANOVA, blogere ALISE PABĒRZA, *Tele 2* sabiedrisko attiecību vadītājs OSKARS FĪRMANIS un *LMT Retail&Logistics* valdes priekšsēdis RINALDS KALNIŅŠ.

Kas jāņem vērā, izvēloties viedtālruni?

M.Dambrovskis: – Noteikti lietotāja vajadzības un vēlmes, kā arī cena. Neuzskatu, ka cilvēkam vajadzīgs 1000 eiro vērts tālrunis, lai apskatītos bildes *Instagram* un video *YouTube*. Galvenais – saprast, kuras no piedāvātajām funkcijām tiks izmantotas. Pats skatos uz datu apstrādes ātrumu (procesoru), ekrāna izmēru un izšķirtspēju, kā arī uzlādes veidu.

L.Stepanova: – Man ir svarīga attēlu kvalitāte. Mūsdienās daudziem telefoniem ir labas kameras, līdz ar to izvēle ir plaša. Savukārt manam vīram nepieciešams telefons, kuru var izmantot kā datoru, lai strādātu ar datu un teksta apstrādes programmām. Viņš iegādājās *Samsung Galaxy Note 9*, kuram klāt ir arī speciāla pildspalviņa.

A.Pabērza: – Ja tās ir sarakstes ar draugiem, var izvēlēties tādu, kuram attīstītāka saziņas funkcija, bet, ja viedtālrunis pildīs arī kameras funkciju, tad vērtīgi iegādāties tādu, kuram iebūvēta ļoti labas kvalitātes kamera.

O.Fīrmanis: – Mēs esam novērojuši – cilvēkiem svarīga viedtālruna ekrāna izšķirtspēja, kamera, jauda un atmiņa.

Vai pēc cenas vienmēr var spriest par tālruna kvalitāti?

M.D.: – Manuprāt, cena ļoti bieži nenorāda tālruna veiktspēju, cenā iekļauti dažādi sensori un gudras programmas, kuru izstrāde maksā ļoti daudz. Ja nevēlies lielities, tad nepērc *iPhone*! *Samsung* un *Huawei* telefoni veic tās pašas funkcijas, bet tur netiek maksāts par logo.

L.S.: – Domāju, ka pēc cenas var spriest par tālruna kvalitāti.

A.P.: – Uzskatu, ka ne vienmēr cena ir noteicošais faktors kvalitātes noteikšanai, vērts salīdzināt tehniskos parametrus, bet skaidrs ir viens – labs viedtālrunis nav lēts.

O.F.: – Cena ir viens no kvalitātes raksturlielumiem, taču arī par salīdzinoši nelielu summu var iegādāties ļoti labu viedtālruni. Mūsu dati liecina, ka lielākā pārdošanas apjoma izsaugsmē vērrojama vidējo (200–300 eiro) un *Premium* cenu kategoriju segmentos. Un abos pieejami ļoti labi telefoni.

Lasīts, ka *Samsung Galaxy S10* esot viens no labākajiem. Vai tā patiešām ir? Ar ko tas atšķiras no citiem viedtālruniem?

L.S.: – Esmu dzirdējusi par *Samsung S* sērijas telefoniem, ka tiem ir ļoti dažādas cenu pakāpes, funkcijas atbilstošas cenai, katrs var skatīties, kuru cenu kategoriju var atļauties. Ne visiem ir nepieciešama milzīgā jauda, kas piemīt *Samsung Galaxy S10* un *S10+*. Es zinu, ka šiem telefoniem ir arī

milzīga atmiņa, esot pat paredzēti spēlīšu spēlētājiem. *Samsung Galaxy S10* var arī uzlādēt ar citu tieši tādu pašu telefonu, tas ir ļoti plāns. Ir daudz aspektu, kas padara telefona lietošanu vēl ērtāku. Manuprāt, tā jau ir nākamā pakāpe, nākamais solis telefonu vidū, varētu pat piekrist, ka tas ir labākais *Samsung Galaxy S* vēsturē.

O.F.: – *Samsung Galaxy S10* ir viens no labākajiem un modernākajiem viedtālruniem, kas šobrīd pieejams tirgū. Tas ir *Premium* segmenta tālrunis, tādēļ tā cena ir augstāka. Tam ir skrāpējumu izturīgs keramikas korpus, kā arī ļoti liela atmiņa – 1 TB (viens terabāits), kas faktiski ir tikpat, cik labam laptopam. Tajā var saglabāt līdz 500 000 bilžu vai 256 000 dziesmu, vai 516 filmu. Vēl tam ir ultraskaņas pirkstu nospieduma tehnoloģija, kas uzlabo telefona drošību, jo neviens cits tam nevar piekļūt. Tas ir aprīkots ar mākslīgā intelekta kameru, kas ļauj uzņemt visaugstākās kvalitātes bildes un video, kā arī tam ir baterija, kas analizē telefona lietošanas paradumus un automātiski atslēdz tās aplikācijas, ko cilvēks nelieto, lai taupītu enerģiju. Taču līdzvērtīgi šim modelim ir arī citu globāli pazīstamu ražotāju flagmaņi, piemēram, *Apple iPhone XS*, *Huawei P30* un *Xiaomi Mi9*.

Kuras firmas telefons pašiem pieder?
M.D.: – Pats esmu iegādājies *Samsung Galaxy S9*, pirms

tam lietoju *iPhone*. Pagaidām uzskatu, ka tas ir labākais telefons, kas man piederējis. Nomainīju telefonu, jo tas sāka ļoti ātri izlādēties, dienā vismaz trīs reizes bija jālādē. Par pusi no *iPhone* cenas ieguvu daudz labāku viedierīci – baterija izturīgāka, uzlāde ātrāka, labāks un lielāks ekrāns, kā arī tālruni iespējams iestatīt latviešu valodā, nevis tikai angļu vai krievu. Vēl esmu domājis par kādu no *Huawei* telefoniem, par tiem labas kolēģu un draugu atsauksmes.

L.S.: – Man pieder *Apple Macintosh* dators, ko tautā mēdz dēvēt par *Mac*, tāpēc iegādājos arī *Apple* kompānijas telefonu, jo šīs ierīces kopā ir viegli lietot, jo vienas kompānijas produktiem vieglāk sinhronizēt un pārvietot datus. Pirms tam bija *Huawei*, nomainīju, jo tajā laikā bija nesen parādījies *iPhone*, tas bija tāds stils, kā arī jau bija iegādāts minētais dators, kas pārliecināja par ražotās preces kvalitāti. Es piekrītu, ka *Apple* ir dārgs, bet pieturos pie pārbaudītām vērtībām. Uzskatu, ka šiem produktiem ir daudz labu īpašību, kas atsvēr dārdzību, piemēram, labs dizains, ērts, maz vīrusu, ilgāk lietojams nekā citi, bet, protams, ir jāsaudzē.

A.P.: – Izmantoju *iPhone XS*, un tas ir arī mans iecienītākais, jo šobrīd to izmantoju. Jau gadiem iegādājos *Apple* ražotos viedtālrunus, uzticos to kvalitātei un veiktspējai. Es telefonu mainu regulāri, jo tas ir primārais darbarīks.

Kāds pēc statistikas ir telefona lietošanas ilgums?

M.D.: – Uzskatu, ka telefona lietošanas termiņu nosaka pats lietotājs. Pēc diviem gadiem tele-

fons nav metams ārā – tas vairāk ir tāds stereotips.

A.P.: – Vidēji telefona lietošanas ilgums ir apmēram divi gadi.

O.F.: – Dati rāda, ka vidēji viena telefona mūžs ir 1,5–2 gadi – pēc tik ilga laika mūsu klienti maina savus viedtelefonus.

Kāds pēc statistikas ir telefona lietošanas ilgums Latvijā?

R.Kalniņš: – Pēdējos gados esam novērojuši, ka tas arvien pieaug. Agrāk tas bija aptuveni 18 mēneši, šobrīd jau 23 mēneši. Attīstoties tehnoloģijām un inovatīviem risinājumiem, viedtālruni tiek izstrādāti arvien ilgtspējīgāki, balstoties uz IP68 kvalitātes standartu, kas paredz arī aizsardzību ūdenī. Savukārt ekrāniem tiek izmantota daudz lielāka aizsardzība pret bojājumiem un tie ir izturīgāki pret kritieniem no lielāka augstuma – plaši tiek izmantots *Standarta Gorilla Glass 6*, kas iztur 15 kritienus no viena metra augstuma. Arī klientiem, iegādājoties dārgākus viedtālrunus, ir vēlme tos vairāk pasargāt, aprīkojot ar papildu aizsargstiklu un prettrieciena mobilā tālrunā maciņu. Taču, ja raugāties no statistikas viedokļa, Latvijā vidēji gadā 34% viedtālrunu lietotāju savas iekārtas pazaudē, tās tiek nozagtas vai neatgriezeniski sabojātas.

Kas ir labākais, ko var dabūt līdz 400 eiro?

O.F.: – Šajā cenu kategorijā pieejami dažādi *Huawei*, *Samsung* un *Xiaomi* modeļi, kā arī *Nokia*, kas piedzīvo zināmu renesansi.

Vai iespējams uztaisīt telefonu, kuram nebūtu nepieciešams neviens aizsargāšanas atribūts?

A.P.: – Izturīgākie telefoni jau pastāv – *CAT*, kuri gan tehniski nav tik spēcīgi kā, piemēram, *iPhone*. Es domāju, ka industrijas interesēs ir neveidot maksimāli izturīgus telefonus, citādi mazinātos cilvēku vajadzība iegādāties jaunus.

O.F.: – Ražotāju vidū ir dažādi mēģinājumi, lai viedtelefoni kļūtu izturīgāki. Salīdzinot ar piecus gadus senu pagātņi, tie tādi arī ir kļuvuši. Piemēram, *CAT* – ražotājs, kas specializējas tieši telefonu ražošanā ar paaugstinātu triecienizturību, kā arī īpaši pasargā to no dažādu dabas un ārējo faktoru ietekmes, piemēram, sala, karstuma un ūdens. Tāpēc *CAT* mērķaudi-

torija ar ļoti lielu pieprasījumu ir būvniecības un ražošanas nozaru pārstāvji.

Kuras firmas telefoni Latvijā ir izplatītākie, kāpēc?

R.K.: – Katru gadu pieaug pieprasījums pēc viedtālruniem, pamazām atstājot telefonus ar podziņām vēsturei. *LMT* apkopotie dati liecina, ka 90% no Latvijā pārdotajiem mobilajiem tālruniem ir viedtālruni, bet 10% ir podziņu telefoni. Saskaņā ar tirgus datiem, pēc pārdoto mobilo tālrunu iekārtu skaita populārāko ražotāju topu Latvijā veido: 1) *Samsung*, 2) *Huawei*, 3) *Apple*, 4) *Xiaomi*. Klientu izvēli pamatā nosaka cena, zīmols un operētājsistēma, ko klientam ir ierasts lietot – *Android* vai *iPhone OS*. Pēc tam izvēli nosaka arī citi kritēriji, piemēram, fotokameras kvalitāte, ekrāna izmērs, krāsa, dizains u.c. Esam novērojuši, ka būtiska ietekme ir arī tam, ko un kā par to ir stāstījis pats ražotājs – kādas ir ierīces jaunākās tehnoloģijas, inovācijas un priekšrocības lietotājam.

Kuras ir interesantākās telefona funkcijas?

L.S.: – Man ļoti patīk *Apple* telefonu *3D Touch* funkcija, kura ļauj pārvietot kursoru tekstā nekļūdīgi un neliekot tekstam priekšā pirkstus. Par viedtālrunu jaunumiem es uzzinu no saviem draugiem, kuri aktīvi tiem seko līdz, tā piefiksējot, kas būtu labāks.

A.P.: – Konkrēti *iPhone XS* piemīt daudz interesantu un noderīgu funkciju, bet mana visnovērtētākā ir portreta režīma kamera, kas ļauj fotografēt tā, it kā fotogrāfijas būtu uzņemtas ar tiešām profesionālu kameru.

O.F.: – Šobrīd viedtelefons ir kļuvis par daudz ko vairāk nekā tikai ierīci, kas veic zvanu un SMS funkciju. Telefons tiek izmantots, lai atrastu ātrāku ceļu, apbrauktu sastrēgumus, lai veiktu dažādus

maksājumus, lai ērti, izmantojot dažādas aplikācijas, sazinātos ar saviem tuviniekiem, mācītos un apgūtu jaunus zināšanas, meklējot jaunus ceļojumu galamērķus un iemūžinot spilgtākos momentus un vietas, klausītos mūziku un skatītos video. Šobrīd viedtālrunis piedāvā visplašākās iespējas un funkcijas, bet ir svarīgi, lai mēs šo ierīci mācētu izmantot jēgpilni un saprātīgi, lai tas netraucētu cilvēciskajām attiecībām un veselībai.

„Izvēle ir ļoti plaša. Jāsaprot, kādām funkcijām telefons nepieciešams, kādi ir mobilā telefona lietošanas paradumi un finansiālās iespējas.”

„Šobrīd viedtālrunis piedāvā visplašākās iespējas un funkcijas, bet svarīgi, lai mēs šo ierīci mācētu izmantot jēgpilni un saprātīgi, lai tas netraucētu cilvēciskajām attiecībām un veselībai.”

Publikācija projektā *Cik droša dzīve novados – tiesiski, ekonomiski, sociāli un informatīvi*. Šoreiz – satiksmes drošība, jo īpaši par bezatbildību, sēžoties pie stūres reibumā.

VEDOKĻI

Vai jums ir bijusi saskarsme ar autovadītāju, kurš ir dzēris? Ko darīt tādā gadījumā?

Svetlana Skaldmane, pensionāre:
– Lai viņš tur ir. Svešam cilvēkam nevajag aizrādīt, vēl pats dabūsi. Ja kāds ir piedzēries, pamēģini aiztikt. Nebeigsies labi. Kādreiz, kad no *Vulkāna*

nācām mājās, tad stūros redzēju, kā piedzērušies guļ. Viņus labāk neaiztikt.

Dina Buteniece, strādā tiesas mājā:
– Ir bijis. Ciemojos Alsungā, un, braucot mājās, šoferis bija piedzēries. Nekādi autobusi negāja tajā laikā, un citu variantu nebija. Sajūta bija briesmīga,

bet mājās jātiek, un tiku. Par laimi, nekā nenotika. Ja cilvēks ir iedzēris, nedrīkst atļaut sēsties pie stūres. Viss atkarīgs arī no šofera, jo ko tad mēs varam izdarīt, ja kāds ir piedzēries. Aizrādīt jau var, bet vai būs rezultāts, un policijai zvanīt vajag, bet arī viņi jau visur izbraukāt nevar.

Viesturs Brālītis, pensionārs:
– Pats arī esmu dažreiz iedzēris, bet viss ir beidzies labi. Atceros jaunībā, kad sāku braukt ar smago mašīnu, bija kāds vecs šoferis. Par viņu stāstīja dzīves

patiesības, kuras zināja daudz. Jānos viņš veda pasažierus dzērumā, viņš nobrauca no ceļa un iebrauca kokā. Bet nekā nenotika ne viņam, ne kādam citam. Iesaku visiem, kuri ir iedzēruši, braukt pēc iespējas lēnāk, nekur nesteigties un nelzārdīties. Tad viss būs labi.

Valdis Segliņš, celtnieks:
– Senāk pats esmu iedzēris un sēdies pie stūres. Bet viss beidzās labi. Nekas nenotika. Domāju, ka vispirms vajag aizrādīt, lai nesēžas, un, ja tas nestrādā, tad zvanīt policijai.

Edgars Valdmanis, bezdarbnieks:
– Esmu redzējis, kad piedzērušies cilvēki brauc man garām. Pats neesmu braucis un mašīnā ar tādū arī neesmu sēdējis. Neko daudz jau nevar izdarīt.

Varbūt jāzvina ceļu policijai. Atkarīgs jau arī no vērotāja, kas malā stāv – vai viņš grib aizrādīt vai neko nedarīt. Nedomāju, ka ir jēga kaut ko teikt. Braukšana dzērumā jau ir paša cilvēka izvēle – ja grib dzert un braukt, tad arī brauks.

Rīta Kleinberga, apkopēja:
– Ir gan bijusi saskarsme. Esmu redzējusi, kā pazīstams grib sēsties pie stūres, kad ir iedzēris. Bija traki, bet izdevās atrunāt, ka nevajadzētu braukt, un nekur toreiz neaizbrauca.

Bet tas bija uz vienuļa un grantēta ceļa, kur nebija citu mašīnu. Vispirms vajag pašiem tikt galā, piemēram, atņemt atslēgas. Ja tas nesanāk, droši vien jāzvina policijai. Bet policiju iesaistīt vajag tikai tad, ja pašiem nesanāk atrisināt.

Tiesā par braukšanu dzērumā

Skrundenieks Kaspars Eglītis uz apsūdzēto sola nonācis piecpadsmito reizi, un piecas reizes no tām ir par transporta līdzekļa vadīšanu dzērumā. Piespriestsais sods – viens mēnesis un 20 dienas apcietinājumā un aizliegums vadīt transporta līdzekli piecus gadus un sešus mēnešus.

PIEKŠIR ADVOKĀTU, IZVIRŽA APSŪDZĪBU

Tā kā apsūdzētais ne ar vienu advokātu nebija noslēdzis vienošanos, bet vēlējās aizstāvi, Kurzemes rajona tiesā Kuldīgā tiesnese Liēna Jansone pasludināja sēdes pārtraukumu, un pēc tā apsūdzēto pārstāvēja valsts nodrošināts aizstāvis Ojārs Ozoliņš.

Prokurores Rūtas Leišavnieces izvirzītā apšūdzībā norādīts, ka 25. februārī Skrundā pašvaldības policijas inspektori apturējuši automašīnu, kuru vadījis K.Eglītis. Tika izsaukta Valsts policija un konstatēts, ka K.Eglītīm nav autovadītāja apliecības un viņš ir 2,53 promiļu apreibumā. Apsūdzībā uzsverts, ka viņš arī izvairījies no soda izciešanas. 2016. gada 11. aprīlī viņam piespriests cietumsods par nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem. Spriedums stājies spēkā 2018. gada 16. maijā, bet 2018. gada 17. decembrī K.Eglītis atbrīvots no cietuma un papildus soda izciešanas laikā izdarījis nākamo pārkāpumu – braucis alkohola apreibumā bez autovadītāja tiesībām.

PUSE NO LIETAS – PAR IEPRIEKŠĒJĀM SODĀMĪBĀM

Tā kā K.Eglītis pēc prokurores izvirzītās apsūdzības atzina sevi par vainīgu, lietā iesniegtie pierādījumi netika pārbaudīti. Tiesnese sacīja, ka teju puse no šīs lietas materiāliem (no 37. līdz 147. lappusei) ir ar 14 tiesu spriedumiem par dažādiem citiem iepriekš izdarītiem noziegumiem, un uzskaitīja, kādi sodi kopš 2007. gada piespriesti. Vairums no tiem ir īslaicīga vai uz vienu vai pāris gadiem brīvības atņemšana vai piespiedu darba stundas.

POLICISTI VIŅU PIESKATA

Kurzemniekam K.Eglītis stāstīja, ka pirmo reizi par krāpšanu bijis cietumā 2007. gadā, vēlāk vēl par dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem. Esot brīvībā, dzērumā braucot bieži. Īpaši 2010. un 2011. gadā tā esot bijis, bet pēdējos gados retāk. Esot kļuvis apdomīgāks. Skrundas novada pašvaldības policijas darbinieki viņu īpaši pieskatot, esot brīdinājuši, ka viņš saņems sodu par katru likuma pārkāpumu. K.Eglīša vārdiem – piekasās par katru nieku. Tā arī šajā reizē pārsimts metrus no sētas izbraucis ar automašīnu, kad jau apstādināts, un nu tiek tiesāts. Uz maijā nozīmēto tiesas sēdi neesot ieradies, jo pirms tam bijis piekauts, gulējis komā un veselības stāvokļa dēļ nevarējis ierasties. Lai arī cietumā esot bijis vairākkārt un nejutīties tur slikti, jo esot pazīstami pareizie kadri, kas pāri nodarīt nēļaušot, tomēr nekāda prieka par brīvības atņemšanu arī neesot, viņš atzina. Labprātāk gribētu, lai piespriež, ka jāatstrādā sabiedriskais darbs.

„No četrpadsmit iepriekšējām sodāmībām krimināllietās četras bijušas par transporta līdzekļa vadīšanu alkohola apreibumā.”

SAPROTOT, NOŽĒLOJOT, BET VIENALGA TURPINA TĀ DARĪT

Tiesā pēdējā vārdā K.Eglītis lūdza kā sodu noteikt piespiedu darba stundas. Sacīja, ka nevēlas cietumsodu, esot pārdomājis savu rīcību, pēdējos divus mēnešus nelietojot alkoholu. Strādājis esot pagaidu darbus mežā, gan bez dokumentiem – neoficiāli. Tas gan nesakrīt ar viņa iepriekš sacīto, ka pirms mēneša bijis komā pēc kauliņa, kas noticis dzērumā, un pēc tam ārstējis. Pašlaik darba neesot, bet esot iecere braukt strādāt uz ārzemēm. Uz advokāta jautājumu, kā tas gadījies, ka izdarījis šo noziegumu, viņš atbildēja, ka apzinās problēmu – alkohols. Vairākas reizes esot domājis, ka nevajag dzērumā braukt, bet tad kaut kā tas sanākot. Trauma bijusi pirms diviem mēnešiem, kopš tā laika alkoholu nelietojot.

VIENS MĒNESIS UN 20 DIENAS

Tiesnese sacīja, ka pirmā sodāmība K.Eglītīm bijusi par tādu pašu kriminālpantu, pēc kāda tiek apsūdzēts šajā reizē. Vairums no iepriekšējiem spriedumiem

esot viņas pašas piespriesti, un viņa atceroties, kā jau 2007. gadā K.Eglītis sacījis, ka ir sapratis nodarīto, nožēlo un turpmāk uzvedību mainīs. Autovadītāja tiesības viņam nekad nav bijušas, un nav arī iespējas tādas nokārtot, jo nemiņīgi ir piespriests sods – aizliegums piedalīties ceļu satiksmē kā autovadītājam. Viņa mudināja K.Eglīti apdomāt, vai ir izvēlēties pareizos draugus, ja iepriekš, ar viņiem kopā esot, nācies būt komā, pirms tam bijis arī gadījums, kad viņš bijis sašauts.

No četrpadsmit iepriekšējām sodāmībām krimināllietās četras bijušas par transporta līdzekļa vadīšanu alkohola apreibumā. Šī – piektā. Administratīvi sodīts 11 reizes. Šajā reizē K.Eglītīm piespriests viens mēnesis un 20 dienas apcietinājumā un uz 5,6 gadiem noteikts aizliegums ar transporta līdzekli piedalīties ceļu satiksmē.

Jūlijā tiesā Kuldīgā piecas lietas tika izskatītas pēc Krimināllikuma 262. panta, kas ir par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē bez autovadītāja tiesībām.

Divu veidu pārkāpumi

„Ja autovadītājs vada transportlīdzekli reibumā, viņam draud sods saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu (APK). Savukārt, ja brauc reibumā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, soda saskaņā ar Krimināllikumu (KL),” skaidro Valsts policijas pārstāve Madara Šeršņova.

Pēc KL 262. panta par transportlīdzekļa vadīšanu bez vadītāja apliecības alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, soda ar brīvības atņemšanu līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu. Transportlīdzekļa vadīšanas tiesības var atņemt

uz laiku līdz pieciem gadiem. Tāds pats sods arī piemērojams transportlīdzekļa vadītājam bez vadītāja apliecības par atteikšanos no alkohola koncentrācijas noteikšanas asinīs vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes.

APK 149.15. pants paredz: vadot D1, D, D1E, DE, TRAM un TROL kategorijai atbilstošus transportlīdzekļus, ja vadītāja stāžs mazāks par diviem gadiem un ja izelpā vai asinīs ir 0,2 līdz 0,5 promiles, naudas sods ir no 210 līdz 430 eiro. Vadītāja tiesības tiek atņemtas uz sešiem mēnešiem.

SODI

Ja alkohola koncentrācija asinīs ir no vienas līdz 1,5 promilēm, velosipēda un mopēda vadītājam naudas sods ir 120 eiro, bet cita transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no piecām līdz desmit diennaktīm, uzliedz naudas sodu no 850 līdz 1200 eiro un atņem transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem.

Ja pārsniedz 0,5 promiles, bet nepārsniedz 1,0 promili, velosipēda un mopēda vadītājam uzliedz naudas sodu 40 eiro, bet cita transportlīdzekļa vadītājam – no 430 līdz 640 eiro, kā arī atņem tiesības uz gadu.

Ja alkohola koncentrācija asinīs ir no vienas līdz 1,5 promilēm, velosipēda un mopēda vadītājam naudas sods ir 120 eiro, bet cita transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no piecām līdz desmit diennaktīm, uzliedz naudas sodu no 850 līdz 1200 eiro un atņem transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz diviem gadiem.

Virš 1,5 promilēm sods velosipēda un mopēda vadītājam ir 170 eiro, bet cita transportlīdzekļa vadītājam – administratīvais arests no 10 līdz 15 diennaktīm, naudas sods no 1200 līdz 1400 eiro. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības tiek atņemtas uz četriem gadiem.

Par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, atrodoties narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē – velosipēda un mopēda vadītājam sods ir 170 eiro, bet cita transporta vadītājam – arests no 10 līdz 15 diennaktīm un 1200–1400 eiro naudas sods. Tiesības tiek atņemtas uz četriem gadiem.

Esot reakcijas ātrumu un uzmanību samazinošu medikamentu iespaidā, slimam vai tādā mērā nogurušam, ka tas ietekmē vadītāja darbspējās, sods no 40 līdz 280 eiro.

Par alkohola, narkotiku vai citu apreibinošu vielu lietošanu pēc satiksmes negadījuma vai tad, kad policija vai robežsardze apturējusi, – velosipēda un mopēda vadītājam sods ir 170 eiro, bet cita transporta vadītājam ir administratīvais arests no 10 līdz 15 diennaktīm, naudas sods 1200–1400 eiro un tiesību noņemšana uz četriem gadiem.

Tādi pat sodi ir par atteikšanos no alkohola koncentrācijas noteikšanas pārbaudes.

UZSĀKTIE KRIMINĀLPROCESI PĒC KRIMINĀLLIKUMA 262. PANTA

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019. (pusgadā)
Kuldīgas iecirkņi	36	28	31	34	40	18
Kurzemes reģiona pārvaldē	206	196	234	250	257	105
Latvijā	1609	1657	1746	1770	1814	844

VIRŠ 1,5 PROMILĒM sods ir administratīvais arests no 10 līdz 15 diennaktīm, naudas sods no 1200 līdz 1400 eiro, tiesības tiek atņemtas uz četriem gadiem.

Uztvere neatbilst realitātei

Ārste, psihiatre un narkoloģe Ruta Lūciņa skaidro, ka pat nelielā, pēc ceļu satiksmes notikumiem pieļaujamā alkohola deva ietekmē autovadītāja spēju vadīt transporta līdzekli, radot draudus savai un apkārtnējo veselībai un drošībai.

NESPĒJA SADALĪT UZMANĪBU

„Lai sēstos pie stūres, nepieciešama uzmanība, adekvāta domāšana, ātra uztvere un koordinācija, bet alkohola reibumā šīs spējas pavājinās,” skaidro R.Lūciņa. „Dzērumā nav iespējams atbilstoši un kritiski novērtēt situāciju, ir grūti vienlaikus veikt vairākas darbības, piemēram, skatīties gan uz ceļu, gan atpakaļskata spoguļi un pārslēgt ātrumu. Ir apgrūtināta kustību koordinācija un reakcija.

Mēs katrs esam atšķirīgs, tādēļ arī alkohols katru cilvēku ietekmē citādāk. Tā iedarbība var atšķirties gan pēc dzimuma, vecuma un svara, gan arī pēc tā, kas ir darīts vai gluži pretēji – nedarīts pirms ballītes. Cik ir bijusi fiziski vai garīgi smaga darba diena, vai pirms tam ir sportots, vai ir bijusi atpūta, laba malīte un lietots pietiekami daudz šķidruma u.tml. Visvairāk alkohols ietekmē spēju sadalīt uzmanību, piemēram, vienlaikus vērot citus satiksmes dalībniekus un luksofora signālus. Šīs spējas pasliktināšanās ir novērota, ja asinīs ir pat pieļaujamās 0,2 promiles – zemākais alkohola līmenis, kāds daudziem cilvēkiem rodas, izdzērot tikai vienu 330 ml 4% alu vai 1 glāzi (150 ml) 13% vīna.

Jau vieglā alkohola reibumā, kad alkohola daudzums asinīs ir 0,05% pēc 0,5–1 litra alus vai 50–100 ml degvīna vai konjaka, vai 200–400 ml 14–18% vīna izdzēšanas, ir traucēts normālais līdzsvars starp ierosas un kavēšanas procesiem, palēninās atbildes reakcija uz kairinājumu, pavājinās kustību koordinācija. Rodas siltuma un reibuma sajūta. Cilvēks kļūst bezrūpīgāks, bezatbildīgāks, pārvērtē savas spējas un neievēro piesardzību.”

IETEKME ZŪD LĒNI

R.Lūciņa skaidro, ka arī laiks, kādā alkohols no ķermeņa tiek izvadīts, katram cilvēkam esot atšķirīgs: „To ietekmē neskaitāmi daudz faktoru – dzimums, svars, ēšanas paradumi u.c. Tādēļ ir būtiski cilvēkam pašam racionāli izvērtēt, cik daudz ir par daudz un cik ilgs laiks nepieciešams miegam, lai reibumu pienācīgi izgulētu. Tas, ka alkohola saturs organismā ir mazinājies, vēl nenozīmē, ka cilvēks var adekvāti rīkoties pie auto stūres. Tikai ilgs un pilnvērtīgs miegs sniedz garantiju kvalitatīvai uzvedībai un drošai auto vadīšanai.

Ņemot vērā vidējo statistiku, alkohols no ķermeņa tiek izvadīts ar ātrumu 0,12–0,15 promiles stundā. Jārēķinās, ka alkohola uzņemšanas laikā reibumu kāds var sasniegt ātrāk, un tas nozīmē, ka arī tā koncentrācija organismā var būt augstāka.

Pēc lielākas iedzeršanas jācenšas nelietot alkoholu vismaz divas diennaktis – jāļauj organismam atpūties.”

„Visvairāk alkohols ietekmē spēju sadalīt uzmanību, vienlaikus vērot citus satiksmes dalībniekus un luksofora signālus.”

SODĪTI PĒC LATVIJAS ADMINISTRATĪVO PĀRKĀPUMU KODEKSA

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Rīgas reģionā	1577	1456	1183	1164	520
Vidzemē	691	632	688	636	356
Zemgalē	730	747	692	703	129
Kurzemē	450	388	403	297	348
Latgalē	642	582	644	611	310
KOPĀ:	4090	3805	3610	3411	1663

Kampaņas ir efektīvas

Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) pirms vairāk nekā 15 gadiem uzsāka pirms Ligo svētkiem rīkot kampaņas pret braukšanu reibumā. Tās devušas labu rezultātu – bojā gājušo skaits saulgriežos būtiski mazinājies, tomēr autovadītāju reibums joprojām esot izplatīta Latvijas problēma.

STRĀDĀ GAN TRĀGISKI STĀSTI, GAN JOKI

Kampaņas sadarbībā ar Valsts policiju (VP) sabiedrību uzrunājot dažādi, skaidro CSDD pārstāve Ieva Bērziņa. „Ir izmantoti traģiski, reāli un emocionāli stāsti un fakti, piemēram, kampaņa *Viena kļūda, sauluztā dzīve*. Ir arī kampaņas ar jokiem, piemēram, *Dusmiņš, toties dzīvs*. Tika iesaistīta sabiedrība, un tādējādi cilvēki atturēti no sēšanās pie stūres reibumā,” stāsta I.Bērziņa. „Papildus tam VP katru gadu veic plašus reidus, kuros pārbauda, vai autovadītāji nav sēdušies pie stūres reibumā. Kampaņu rezultāti jāmēra ilgtermiņā. 2001. gadā, kad īstenojām pirmo CSDD kampaņu *Izglāb draugu!*, reibumā izraisītajās avārijās bojā gāja

111 cilvēki. 2018. gadā šādās avārijās bojā gāja 11 cilvēki. Traģēdiju samazinājums ir desmit reizes. Savukārt reibumā izraisītajās avārijās ievainoto skaits attiecīgā laika periodā ir samazinājies četras reizes.

Pēckampaņas pētījumi liecina, ka vienlīdz labi strādā gan emocionālas, gan arī vieglāka tipa kampaņas.”

REIBUMS JOPROJĀM IR PROBLĒMA

Pēc šīgada kampaņas *Bal-lējam, izgūjam* CSDD uzrunājusi 1 200 000 cilvēkus un pēc atbildēm izvērtējusi kampaņas efektivitāti. Respondenti esot uzsvēruši, ka tā ir bijusi efektīva, jo ļabi pamanīta un auditorija precīzi sapratusi vēstījumu. Kampaņa rosinājusi problēmu pārrunāt ar radiem, draugiem un tuviņkiem. 83% respondentu CSDD pētījumā sacījuši, ka paši nekad nesēžas pie stūres reibumā. 13% aptaujāto atzinuši, ka kampaņas ietekmē ir atturējuši kādu personu no sēšanās pie stūres reibumā. 14% aptaujāto pādušū uzskatu, ka reibums vēl aizvien ir izplatīta Latvijas problēma. No tā CSDD secinot, ka kampaņas pret braukšanu reibumā ir nepieciešams realizēt arī turpmāk.”

„Traģēdiju samazinājums ir desmit reizes. Savukārt reibumā izraisītajās avārijās ievainoto skaits sarucis četras reizes.”

Atkal jauns izaicinājums

Šovasar pārmaiņas notiek V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā un tās līdzšinējās direktores **JANAS JANSONES** dzīvē. No 1. augusta viņa ir Ventspils pilsētas izglītības pārvaldes vadītājas vietniece. Kurzemnieks J.Jansoni sastapa skolā priekšpēdējā dienā amatā, kurā nostrādāti 20 gadi.

Šajā skolā strādājat 24 gadus. Ja tik daudz ir izdarīts, kāpēc tieši tagad aizejat?

Pavisam pedagogijā esmu 32 gadus. Domāju, ka tas ir ļoti daudz. Man dzīvē patīk izaicinājumi, tas, kas uzdzen adrenalīnu. Patīk grūtas situācijas, bet šad tad gribas padzīvot arī bez visa tā. Šajā gadījumā izvēle mainīt darbu ir saistīta ar personīgo dzīvi. Vairāk nekā gadu dzīvoju Ventspilī, bet Kuldīga man patīk.

Esat kuldīdzniece?

Nē. No Jelgavas. Darbavietas izvēle man vienmēr ir saistīta ar privāto dzīvi. Trīs gadus nostrādāju Jelgavas 1. vidusskolā, kuru savulaik pati absolvēju. 1990. gadā mani dzīve atveda uz Kurzemi, uz Ventspils rajona Zlēku pamatskolu. Tur nostrādāju piecus gadus, no kuriem divus ar pusi biju dekretā. Man ir jaukas atmiņas par šo skoliņu. Arī par Jelgavas skolu. Ventspils puse atkal bija izaicinājums – lauki, citi cilvēki, mans zemgalietis raksturs pakļāvās kurzemnieciskajam. 1995. gadā atnācu uz Kuldīgu, jo bērniem vajadzēja bērnudārzu, dēlam – logopēdu, ko lauki toreiz nepiedāvāja. Atnācu uz ģimnāziju par mācību pārzini. Četrus gadus biju Herberta Knēta vietniece. Esmu viņam ļoti pateicīga, ar šībrīža skatu saprotu, kā viņš mani pamazām gatavoja par direktori. Viegli nebija, par direktori kļuvi 30 gadu vecumā. Visu cieņu Knēta kungam! Līdz pat pēdējam brīdim, kamēr viņš spēja aptvert to, kas notiek pasaulē, viņu interesēja, kā mēs virzāmies, kā attīstāmies, kā tālāk veidojas viņa iesāktais, 25 gadus esot direktora amatā. Pirms gadiem četriem viņš izstaigāja visu skolu.

Kāpēc neaizgājāt jau pagājušajā gadā, kad pēc reformas skolai tika meklēts direktors?

Pērn, kad, apvienojot Kuldīgas pamatskolu, Alternatīvo sākumskolu un ģimnāziju, veidojās vidusskola, neapšaubāmi man bija gan A, gan B, C un D plāns. Ja tajā mirklī situācija manā personīgajā dzīvē būtu tāda kā šogad, iespējams, nemaz konkursā nepiedalītos. Jaunais piedāvājums ir liels izaicinājums, turklāt manas mājas ir Ventspilī. Vēl – sāka remontēt šoseju, bet arī šim gadījumam man bija plāns B, kā remontus apbraukt – caur Pilteni. Nav mazsvarīgs arī materiālais jautājums.

Pārejat uz izglītības pārvaldi. Vai vairs nav vēlmes stāvēt klases priekšā?

Jā, iespējams, man tā pietrūks.

Kā teica viena no manām vietniecēm, viņa dzīvojot no tām emocijām, ko sniedz darbs ar bērniem. To novēlu arī nākamajam direktoram – izmantot stundas, cik likums atļauj strādāt ar klasi. Ne vienmēr direktoram iet viegli, bet tad var *izjust drēbi*. Neviens nevar pārņemt, ka tikai sēdi kabinetā un neko nesaproti.

Domāju, ka jaunajā darbā lielākais izaicinājums būs darba laiks un pusdienlaiks no... līdz... Tāda skolā nebija. Tas man rada interesi, kā tas būs. Ceru, ka pie visa var pierast.

Kā jums šķiet, cik pašvaldību izglītības pārvaldes, nodaļas *jūt drēbi*?

Izglītības pārvalde ir iestāde. Kuldīgas novada gadījumā ir nodaļa – domes struktūrvienība, kas nepilda daudzas pārvaldes funkcijas. Viss atkarīgs no cilvēkiem – cik tuvu bijuši skolai, no kurienes nākuši. Kāda mana paziņa, kas bijusi gan skolotāja, gan direktore, bet tagad strādā pārvaldē, uzskata, ka no katra skatu punkta tomēr raugās citādi. Kā tas izskatās man, varēšu pateikt pēc gadiem.

Kāds skolai bija gads pēc apvienošanas?

Vieglāks, nekā biju domājusi. Katram bija viedoklis, pārliecība, bažas, kāds negribēja no kaut kā atkāpties. Mums veidojas fantastisks kolektīvs. Lēnām. Nevar

„Mēs visi esam starp dzirnavām – direktors starp kolektīvu un izglītības nodaļu, izglītības nodaļa starp skolotājiem un pašvaldību, ministriju. Māksla izdzīvot šajos mainīgajos apstākļos ir profesionalitātē.”

gribēt, lai tas notiek uzreiz. Apvienoti trīs kolektīvi, klāt nākuši jauni kolēģi. Rīkojam saliedēšanas pasākumus. Visveiksmīgākā bija vasaras skola *Raiības dienas* mācību gada beigās. Tajā bija iesaistīti visi pedagogi. Katram bija jāstrādā ar kolēģiem viena vai divas dienas dažādās kombinācijās. Daudzi vairāk iepazīna viens otru, dažs pirmo reizi parunāja.

Kā vecāki pieņēmuši pārmaiņas?

Sākumā skatījās, kā viss virzīsies. Septembrī bija jūtama trauksme. Visvairāk – bērnos, īpaši

Lāsma Reimanes foto

„Būtu labi, ja visi saprastu, ka nauda pedagogu algām tiek prasīta izglītota sabiedrībai. Lai pedagogs, ieejot klasē, nevis domātu, ko no pāri palikušās naudas uztaisīt vakariņās, bet par to, ko sasniegs jaunieši, izejot no stundas.”

tajos, kas ienāca no pamatskolas. Lai gan viņiem šeit nebija sveša vide. Bet bērnus var saprast. Arī pieaugušie bija apjukuši, kamēr aptvēra lielās skolas apjomu. Man pat šķiet, ka tas bija 5. oktobris, Skolotāju diena, kad visu nogriezta kā ar nazi – kolektīvs nomierinājās. Ceru, ka arī vecāki pieņēma, ka viss notiek kā līdz šim, bērniem nekas īpaši nav mainījies. Jā, bija arī ķibeles, bet tad nāca un risināja. Visu cieņu kolēģiem, kas palīdzēja risināt, visu cieņu vecākiem, kuri nāca uz skolu. Savā jaunajā darbā redzēju vecākus, kuri uzreiz iet uz pārvaldi. Bet jāsaprot, ka jebkurā gadījumā lieta tiek risināta skolā. Viss atkarīgs no tā, cik skaļi kurš vēlas risinājumu rast.

Katras pārmaiņas ir grūtas. Kā jums šķiet, cik pareiza ir skolu reorganizācija Kuldīgas novadā?

Salīdzinot ar citiem novadiem un pilsētām, viss notiek mierīgi. Grūti pateikt, vai citur tās ir bailes no jaunā vai speciāla aiziotāža. Man patika domes priekšsēdes Ingas Bērziņas Rīgā teiktais par skolu reorganizāciju: „Mēs runājam ar katru – pedagogu, skolu, vecākiem.” Pārmaiņas notiek jau kopš 2009. gada. Toreiz pat nevajadzēja par skolas slēgšanu paziņot sešus mēnešus iepriekš. Likvidēt varēja vienā dienā. Esmu bijusi iesaistīta Basu filiāles reorganizācijas procesā. Tur, kur apakšā ir cilvēki un nauda, tas ir smagi un kādam sāpīgi. Tās ir sarunas un pārliecināšana. Tāpat tagad ir ar Paduri, kur no 1. septembra nebūs 1.–4. klases, tikai pirmsskola, turklāt liela, kas varētu arī augt. Procesā piedalās gan kā amatpersona, gan kā cilvēks. Tās ir atšķirīgas izjūtas.

Vai V.Plūdoņa Kuldīgas vidus-

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā strādā 67 pedagogi. Kopā ar pirmsskolēniem Padurē mācās aptuveni 700 audzēkņi. Nokomplektētas divas 10. klases ar 45 audzēkņiem, trīs 1. klases, kurās pieteikti vairāk nekā 60 bērnu. Vidusskolas posmā kopā mācīsies 101 vidusskolēns.

skolai ir cerības atgūt ģimnāzijas vārdu? Tā zaudēšana daudziem sāpēja.

Absolventiem noteikti. Daudz ir atkarīgs no satura, viss ir priekšā. Potenciāls ir – pedagogi un skolēni, jo tas ir abpusējs darbs.

Vai arī Ventspilī būs skolu reorganizācijas izaicinājums?

Process tur notiek. Skolēnu skaits samazinās visur. Turklāt jāskatās, kas būs ar reģionālo reformu. Ja bērnu skaits samazinās, reformām izglītības iestādēs jābūt.

Atnāk kāda svešā, kas nepazīna situāciju, un taisa reformas...

Esmu bijusi reformās iekšā. Varu paskatīties no direktora, no skolotāja, iespējams, arī no skolēna un arod biedrības viedokļa. Man ir pietiekami liela pieredze. Vieglāk kļūst mirklī, kad lēmums ir pieņemts. Tad arī tas cilvēks, kurš nepiekrīt, sāk domāt par praktiskām lietām: kā nogādāt bērnu līdz skolai, kas būs audzinātājs utt. Ļoti svarīgi bija, lai praktiskās lietas tiek nostrādātas precīzi.

Vai jums nešķiet, ka reformās tomēr vairāk tiek domāts par naudas ekonomiju, nevis izglītības kvalitāti? Sabiedrība tiek pārliecināta: ja skolā būs daudz audzēkņu, viss būs kārtībā.

Katrai lietai ir divas puses. Ne vienmēr mazās skolas ir sliktas. Viens ir nauda, otrs – pedagogu noslogojums, audzēkņu konkuren-

ce, ne jau negatīva, bet uz ko viņi tiecas. Mazajās skolās iekšējā konkurence ir mazāka. Kas notiek pēc tam, kad bērns pabeidzis 6. klasi, nonāk lielajā vidē!?

Vai skolotājs vēl aizvien ir apbīzots atalgojuma ziņā?

Man ļoti gribētos, lai vienreiz tiktu sakārtots jautājums attiecībā uz samaksu par papildu pienākumiem. Par kontaktstundām ir skaidrs, bet pārējiem pienākumiem neatliek vairāk par astoņām stundām, jo skolotājs nedrīkst pārstrādāt 40 stundas nedēļā. Man nepatīk, ka 26–27 kontaktstundām nedēļā gatavošanās paredzēta divas stundas. Tajās nevar paspēt sagatavoties. Vēl divām jābūt paredzētām konsultācijām, trīs – darbu labošanai, audzināšanas darbam. Risinājums būtu dot mazāk kontaktstundas. Tagad minimālā alga būs 750 eiro par likmi līdzšinējo 710 eiro vietā. Varam noteikt 20 kontaktstundas, pārējās paredzot citiem pienākumiem, maksājot 750 eiro. Tajā pašā laikā skolotājam alga var būt 850 eiro ar 27 kontaktstundām. Nauda ir tik, cik ir, pārdaļot to skolas iekšienē, var būt tā, ka kādam pietrūkst. Ja nauda ir, skolas administrācija likmi var paaugstināt, bet ir arī noteikti stingri kritēriji – novadā tie ir izstrādāti kopēji. Ja tie tiek izpildīti, tas ļauj piepelnīt klāt. Tajos ir personīgais ieguldījums un darba intensitāte, metodiskais darbs, lojalitāte, skolas prestiža celšana u.c. Mani kolēģi pret kritērijiem attiecas ļoti nopietni. Godīgi – mazajās skolās, kur naudas nav tik daudz, nav arī ko pielikt par kritēriju pildīšanu. Vienlaikus man ir pieredze, kad esmu noskatījusi labu lauku skolas skolotāju, bet viņš iespēju nav izmantojis.

Cik, jūsuprāt, skolas būs Kuldīgas novadā pēc gadiem desmit?

2009. gadā, kad uztaisīja optimizāciju, aizvēra divas – Pelču un Snēpeles. Četras izveidoja kā pilsētas skolu filiāles. No tām divu vairs nav – Snēpeles un Basu, bet divas – Rendā un Padurē – palikuši pirmsskola. Arī Snēpelē mācās pirmsskolēni, bet viņi skaitās pie Vilgāles. Iespējams, ka daļā lauku skolu būs pirmās sešas klases un pirmsskola.

Tātad viss tiks koncentrēts pilsētā?

Diemžēl. Turklāt četras vidusskolas arī Kuldīgā nebūs. Tas ir konkurences jautājums.

Tā nopietni – vidusskolas klases varētu būt pie jums un Kuldīgas Centra vidusskolā?

Tā ļoti ceru. Mums ir labs kolektīvs, labas iestrādes.

Jūs teicāt, ka ilgajos darba gados nav uzkrāts daudz mantas. Ko, izejot no šī kabineta, paņemsiet līdzi?

To sajūtu, cik šeit bija labi. Lai tur, kur būšu, justos tāpat.

Inguna Spulniece

SARUNA AR JUBILĀRI

Sportiste un nākamā friziere

Kuldīdzniece Marta Reiha ir tikko V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā beigusi devīto klasi, bet jau piedalījies vairākās nozīmīgās sporta sacensībās, izcīnot labas vietas.

15. augustā viņai apritēja 16 gadi.

„Piecus gadus sporta skolā trenējos volejbolā, jo vēlējos kādu nodarbi pēc skolas,” stāsta Marta. „Treniņos sāku iet, pateicoties sporta skolotājai Līgai Zeidakai, kura ceturtajā klasē piedāvāja pieteikties. Aizgāju pamēģināt, un mani tas aizrāva. Cītīgi apmeklēju treniņus un tagad jau esmu sasniegusi daudz.” Viens no augstākajiem, viņasprāt, ir Latvijas Volejbola federācijas kausa izcīņa volejbolā U13 grupā, kur ar komandas biedrenēm ieguvušas trešo vietu. „Savu nākotni nesaistīšu ar volejbolu, taču tā vienmēr būs mana sirdslīeta. Skolas laikā apmeklēju teātra pulciņu, ar kuru uzstājos vairākās skatēs ar dažādām lugām. Pulciņā sāku iet septītajā klasē un tur esmu ieguvusi vairāk drosmes

uzstāties publikas priekšā. Mani arī interesē viss, kas saistīts ar skaistumu – kosmētika, matu veidošana, dažādi sakārtojumi. Esmu pieņēmusi izaicinājumu – turpināt mācības Saldus tehnikumā, kur apgūšu frizieres profesiju.”

Bērniībā viņai ļoti patīcis un iepriecinājis, kad dāvinātas dažādas mantas un bijuši pārsteigumi. „Lieliski atceros piektās dzimšanas dienas dāvanu – velosipēdu. Bet to nevarēja nosaukt par pārsteigumu, jo pavisam nejausi dzirdēju mammas un tēta sarunu, ka garāžā esot velosipēds. Aizgāju paskatīties, un tiešām tur tas bija! Tagad savu dzimšanas dienu svinu ar pašiem tuvākajiem cilvēkiem – ģimeni un radniekiem. Ar mammu uzklājam svētku galdus un gai-

dām ciemiņus. Svētku galdā vienmēr ir rasols, karbonādes, dažādi pagatavoti kartupeļi, un, protams, kūka. Tā ir neatņemama dzimšanas dienas sastāvdaļa,” stāsta Marta. Vairākus gadus dzimšanas dienas tikušas apvienotas ar tēva brāli, jo arī viņam dzimšanas diena ir augustā. Bet tas netraucē, jo visi tāpat svin un priecājas kopā. Savu 16. dzimšanas dienu Marta svinēsot ar ģimeni un radniekiem kā katru gadu, bet vēlāk viņa domā ar draugiem braukt un atpūsties pie ezera. „Saldie 16 nav tik svarīgi, taču 18. dzimšanas dienu gaidu ar nepacietību. Tad sāksies mana patstāvīgā dzīve, jo pati varēšu sākt pelnīt. Nebūs vairs jādzīvo pie vecākiem. Viss balstīsies manās izvēlēs un lēmumos.”

Marta Reiha, beidzot devīto klasi.

Rūta Mediņa, Martas Reihas arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 7. līdz 14. augustam piedzimušas trīs meitenītes un seši puikas.

Trim puikām vecāki vārdu vēl domā, pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Alma, Amēlija, Keita, Kristofers, Kārlis, Oliveris.

GARĪGĀ VESELĪBA

Pasargājiet sevi no negācijām!

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Mūsu dzimtā jeb paplašinātajā ģimenē ienākusi sieviete, kurai viss vienmēr ir slikti. Visi stāsta par atvaļinājuma plāniem, bet viņa žēlojas, ka nekur atkal netiks, jo viņas darbavietā (ministrijā) visi nodevuši visas atskaites un tieši viņai nu esot tās jāizskata. Arī dārzš viņai esot šāds tāds, nekāds, jo tur jau sliktā augšne esot. Un kaimiņš esot divains, neko nedarot, tik lūrot caur žogu uz citiem utt.

Kā komunicēt ar šādu negatīvisma, skepticisma pilnu cilvēku? Radi paliek radi, jāsatiek ik pa laikam jubilejās, salidojumos utt.

Grūti labi justies un būt priecīgam, ja tuvumā ir kāds, kurš nemiļīgi žēlojas, redz visu drūmās krāsās, saskata visur vainīgos. Ja šāds cilvēks patiešām jāsatiek paretam, tad varat pieklājīgi pārņemt kādu vārdu dažas minūtes, ielāgojot dažus pamatprincipus, lai pasargātu sevi.

Pirmkārt, nemetieties vārdiski risināt šī cilvēka problēmas! Tās nekad nebeigsies. Jūs būsiet izsmelts, bet problēmas radīsies atkal no jauna. Protams, cits jautājums, ja cilvēkam patiešām vajadzīga palīdzība un viņš spēj to konstruktīvi pieņemt un sadarboties. Tādā gadījumā saglabājiet cilvēcību un palīdziet, ja to varat!

Otrkārt, saglabājiet emocionālu distanci, jo negatīvs pasaules redzējums un noskaņojums var būt ļoti lipīgs! Noklausieties, kas jūsu sarunu biedram sakāms!

Varbūt varat reaģēt uz to ar kādu joku, anekdoti, metaforu, izteicienu vai jaustru stāstu par to pašu tēmu no savas vai draugu dzīves.

Treškārt, ja ir patiesi grūti būt tikai klausītājam, kā tas nereti mēdz gadīties ar cilvēkiem, kuriem par visu ir negatīvs skatījums, tad ņemiet sarunas grožus savās rokās. Uzdodiet konkrētākus jautājumus par to, ko cilvēks stāsta, vai arī iniciējiet pavisam citu sarunas tēmu! Ja tomēr jūtat, ka, komunicējot ar šādu cilvēku, iekšējā prieka dzirksts jums apdzīest un lūpu kaktiņi sāk slīdēt uz leju, dodieties meklēt kādu citu sarunu biedru! Negatīvas emocijas patiešām ir lipīgas. Kad vien izvēle ir jūsu rokās, pasargājiet sevi no negācijām! Dzīve jau tāpat daudzus negatīvus brīžus piespēlē. Drīzāk mums jāraugās, lai ikdienā ir vairāk prieka un viegluma.

DĀRZĀ

Ārija Rudlapa, agronome

Darbi no 17. līdz 23. augustam

Stādāmais laiks ir no 27. līdz 31. augustam.

17. augusts. Ziedu diena. Vāc puķu sēklas, ārstniecības augus un dabas materiālus floristikas darbiem. Apgriež lavandas. Mēslo puķes ar kompostu un kāliju, fosforu saturošiem minerālmēsliem.

18.–20. augusts. Lapu dienas. Dala un pārstāda rabarberus, nokaru sīpolus, maurlokus. Mēslo tos ar kompostu, fosforu un kāliju saturošiem

minerālmēsliem. Laista augus, kur tas nepieciešams. Mēslo ar iepriekš minētajiem līdzekļiem arī zālājus, slikti augošus dzīvzogus, dekoratīvos krūmus un ziemiešu stādījumus.

21., 22. augusts. Augļu dienas. Novāc augļus, ogas, gurķus, tomātus un citus augļu dārzeņus, zirņus, pupas, labību. Normē ražu ķirbjiem. Ievāc augu sēklas. Sēj ziemas rapsi un ziemāju labības. Stāda zemenes un avenas. Mēslo augļu kokus un ogulājus ar kompostu, fosforu un kāliju saturošiem mēslošanas līdzekļiem.

23. augusts. Sakņu diena. Izklīdē organiskos mēslus, kaļķojamo materiālu, apstrādā zemi. Novāc sīpolus, kartupeļus un sakņaugus.

Lai sanāk raženi ķiploki

Ķiploki esot rudenī jāstāda trīs nedēļas pirms pirmo salnu iestāšanās. Ķiploku daiviņas, kas iestādītas vēlāk, nepaspējot iesakņoties, bet agrāk stādītām asni var iet bojā no salnas.

Pirms iestājas ziema, ķiploka daiviņai jābūt ar 12–18 saknītēm, kuru garums ir ap 5–10 cm. Šādas sakņu sistēmas izveidei nepieciešamas 35–45 dienas. Pēc dārzkopju Mēness kalendāra labākās dienas ziemas ķiploku stādīšanai būs 17., 18., 23., 26., 27. septembris un 9. un 24. oktobris. Ja mēneša sākums būs silts, tad ziemas ķiplokus varēs stādīt arī novembrī. Labvēlīgās dienas: 8.–11. un 13. novembris.

Vislabāk tas jutīsies vidēja skābuma melnzemes augsnē ar nelielu māla piejaukumu. Vietai jābūt saulainai.

Ķiploku stādīšanas vieta maināma vismaz ik pēc pāris gadiem. Būtu labi, ja pirms ķiplokiem tajā vietā būtu auguši tomāti, gurķi, kabači, ķirbji vai pākšaugi. Der arī agrie kāposti. Ķiplokus nav ieteicams stādīt vietās, kur iepriekš auguši kartupeļi vai sīpoli.

Augsnei jābūt uzraktai vismaz 20 cm dziļumā. Slimību apkarošanas nolūkā to apstrādā ar vara vitriola šķīdumu (vienu ēdamkaroti vara vitriola izšķīdina 10 litros ūdens). Ar iegūto šķīdumu aplaista augsni, kurā paredzēts stādīt ķiplokus. Tad pārklāj dobei pāri plēvi. Ideāla dobe ziemas ķiplokiem būs vienu metru plata un 25 cm augsta. Tā jāatstāj mierā, līdz augsne nosēžas pēc uzrakšanas. Ja septembrī nokrišņu maz, tad vē-

lams dažas reizes sagatavoto dobi aplaistīt. Piebarojumam vislabāk derēs kūdra, kuru iestrādā zemē lāpstas dziļumā.

Stādīšanai atlasa lielākās un veselākās daiviņas, tām jānogriež pamatnīte, lai nekavētu augšanu. Tad daiviņas iemērc uz 1–2 minūtēm 1% vara vitriola šķīdumā. Pretmikrobu apstrādei der kālija permanganāta šķīdums, preparāts *Fitosporīns* – M un pelnu uzlējums. Tad gan apstrāde ilgs 30 minūtes. Augsnē veido 7–19 cm dziļas bedrītes 10 cm attālumā vienu no otras. Attālums starp rindām ir 20–25 cm. Bedrītes var aizbērt ar satrudējušu kompostu. Dobe būtu jāmulčē ar kūdru, skujām vai kritušām lapām. Optimālais mulčas slānis – ap 5 cm. Siltas segas radišanai var salikt pa virsu žaģarus. Bet pavasarī mulča jānoņem.

(No interneta materiāliem)

PĀRDOD

Divistabu **DZĪVOKLI**. Tāl. 28465822.

No Vācijas **MERCEDES A-CLASS** (2006. g.), 1,9 D, 3100 EUR. Tāl. 28728202.

PEUGEOT 307 (2004. g.), 1,8 benzīns, ar jaunu TA. Tāl. 28246888.

OPEL VECTRA (20001. g.), dīzelis 2,0 l, nobraukums 264000 km, TA 12.02.2020. g., cena 900 eiro. Tāl. 26039883

No Vācijas **MITSUBISHI COLT 1,2** (2005. g.), jauna TA, 1550 eiro. Tāl. 26318731.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tāl. 29142702.

GRANTI, SMILTI. Tāl. 29982399.

SIA **Vēvers** pārdod kurināmās priedes skaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 135 eiro. Tāl. 26651831.

Skaldītu meža **MALKU**. Tāl. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU**. Tāl. 29249578.

Skaldītu lapkoku **MALKU**: 6 berkubi – 180 EUR, 10 berkubi – 250 EUR. Tāl. 29562735.

Skaldītu **MALKU**, rakstām kvītis. Tāl. 29428876.

Skaldītu lapkoka un skujkoka **MALKU**, kravā 3–5 m³. Tāl. 29974786.

MIEŽUS, kviešus. Tāl. 29560864.

Pirmo reizi slaucamu **GOVI**. Tāl. 28308869, zvanīt pēc 14.00.

TIRGOJAM KATRU DIENU dažādu vecumu dējējvistas.

Lietuva, Mažeiku raj., Urvikiai, Laižuvas iela 17. Tel. +370 68750948.

PĒRK

Ģimene vēlas iegādāties **MĀJU** Kuldīgas novadā. Izskatīsim visus piedāvājumus. Tāl. 26149719, 28825696.

MAZDĀRZIŅU Kuldīgas apkārtnē. Tāl. 28728202.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 29165063.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tāl. 26104984.

FOTOAPARĀTUS, objektīvus. Tāl. 28166327.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tāl. 29711172.

SIA **JV Mežs** par paaugstinātām cenām **PĒRK** gatavu šķeldu, zāģu skaidas, šķeldojamo materiālu krautuvē, kā arī zarus cirmsās. Ātra samaksa. Sniedzam izvedējtraktora pakalpojumus. Tāl. 26372598.

SIA **Lateira** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsma visā Kurzemē. Kārtojam dokumentus. Tāl. 27030802, mezi@lateira.lv.

MEŽUS, cirsma, malku. Tāl. 26544462.

Craftwood PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tāl. 26360308.

Kautuve SIA **Lāses AM** Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē pērk kautsvarā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **TEĻUS** par tirgus cenām. Ir piemaksas gaļas liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Iepērkam cūkas dzīvsvārā. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tāl. 29353243.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Kurzemes Gaļsaimnieks - BUĻĻUS, GOVIS, TEĻUS**. Tāl. 63454845, 29427543, 26569362.

SIA **Skrunda** iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Pieteikt pa tālruniem 63331124; 29697331.

Iepērkam lopbarības **MIEŽUS** un **KVIEŠUS**. Tāl. 29335384.

GAIENES, MELLEŅES: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tāl. 24949355; Skrundā, Liepājas ielā 4, tāl. 24845242; transports pie klienta, tāl. 26284210.

KĪPĻOKUS, ĀBOLUS (cukurīņu, rožu), **SĒNES**. Tāl. 29765478, 28361292.

Veco **PAPĪRNAUDU**, monētas, apbalvojumus, figūriņas. Tāl. 26499892.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakal. Tāl. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tāl. 22728888.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tāl. 29705025.

Fasādes **SILTINĀŠANA, JUMTA** darbi, maiņa un citi, mūrēšana, materiālu piegāde. Tāl. 24848162.

SILTINĀM ēku ārējo gaisa spraugas ar putām un bēniņus. Tāl. 28445867.

Trešdien, 21. augustā, 10.00 –12.00 Kuldīgā, PVA centrā (pasta 2. stāvā), pārdos un labos **DZIRDĒS APARĀTUS**.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tāl. 28358514.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu APAUGUMU no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai. Tāl. 29150380, 26458900.

SIA **Energoparks** veic **APAUGUMA** tīrīšanu, **PĒRK ZARUS** šķeldošanai un koksnes skaidas. Tāl. 28813110.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tāl. 29605105, 28205914.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tāl. 29296723.

Tīra **AKAS**. Tāl. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tāl. 26018109.

MEKLĒ PALĪGU dārza un saimnieciskiem darbiem Kuldīgā. Tāl. 26529084, Valdis Vītoliņš.

LĪDZJŪTĪBA

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Mārtiņam un Ivo Akermaniem, no mīļotās omītes atvadoties. Mednieku klubs **Padure**

IZĪRĒ

Tava **Frizētava** izīrē **DARBA VIETU** frizierim. Tāl. 20243191.

ZOOBIRŽA

Jauka, skaista vilku sugas **KUCĪTE** meklē jaunas mājas, dzimusi 27.05.19. Tāl. 29637969.

PĀRDOD DAŽĀDA IZMĒRA UN KVALITĀTES ZĀGMATERIĀLUS

"Graudupi", Tārgales pagasts, Ventspils novads

Darbdienās: 8:00 - 17:00 S., Sv.: brīvs

Dainis Kūla - 29113913

www.kurekss.lv

PĒRKAM

* **Augošu koku cirsma** un **sortimentus pie ceļa**;

* **Papīrmalku ostās**: (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsma iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

SAŅEM NAUDU jau ŠODIEN!

SIA "Silva Nostra" par labāko cenu **nopirks Jūsu meža īpašumu (zemi ar mežu)**

Samaksa un dokumentu noformēšana **VIENAS DIENAS LAIKĀ**

Sadarbojamies ar starpniekiem

22 020 187 siasilvanostra@gmail.com

PĀRDODAM:

- Skaldītu lapu koku **MALKU** ar piegādi;
- Dažādu izmēru **ZĀGMATERIĀLUS** būvniecībai.

Tālrunis 26149137.

Aicina tirgotājus pieteikties

Lielā dižandele jeb Hercoga Jēkaba gadatirgus Kuldīgā šogad būs 5. oktobrī no 12.00 līdz 17.00 Kalna ielā, Kalna ielas 19 pagalmā, Skolas ielā, Pils ielā, Baznīcas ielā un Liepājas ielā.

Tirgotāji pieteikties tirdziņam var līdz 2. septembrim, aizpildot pieteikuma veidlapu **Kuldīgas komunālo pakalpojumu** mājaslapā www.kkp.lv.

Tirdziņā var piedalīties amatnieki un amatu pratēji, tautas lietišķās mākslas studijas, mā-

Tirdzniecības organizators Hercoga Jēkaba gadatirgū ir SIA **Kuldīgas komunālie pakalpojumi**. Informācija pa tāl. 26603289 vai e-pastā dace.grehova@kuldiga.lv.

slinieki/individuālie meistari, ekoloģiski tīru un Latvijā audzētu pārtikas produktu ražotāji, našķu un saldumu tirgotāji.

Maksa par tirgus vietu Kuldīgas novada iedzīvotājiem Kalna ielā ir lētāka nekā no citurienes Latvijā un ārvalstīs braukušajiem. Visdārgāk – 181,50 eiro – jāmaksā iebraucējiem par tirgošanos ar alkoholiskajiem dzērieniem un fasēto alu Kalna ielā. Pārējās tirdzniecības vietās un vietējiem

Kalna ielā – 136,13 eiro. Tiem, kuri vēlas sniegt sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumus un tirgot alu no speciālām iekārtām Kalna ielā jāmaksā 157,30 eiro, bet citās tirdzniecības vietās – 117,98 eiro. Amatniekiem, konitorejas izstrādājumu, saldējuma, bezalkoholisko dzērienu u.c. tirgotājiem vieta Kalna ielā izmaksās 36,30 eiro, bet citviet – 27,23 eiro.

Inguna Spuleniece

GOLDINGEN Room & VIENKĀRŠI LABS ĒDIENS

Ja gribi strādāt draudzīgā kolektīvā un iemācīties ko jaunu. Ja ēdiena gatavošana un pasniegšana ir Tavs aicinājums, tad piesakies un pievienojies mūsu komandai.

Piedāvājam darbu pavāram un pavāra palīgam.

Atalgojums līdz 3, 20 EUR/stundā.

CV sūtīt e-pastā propellerfoodie@gmail.com vai ienāc parunāties Baznīcas ielā 2, Kuldīgā. **Propeller Foodie** SIA, reģ. Nr. 51203049281.

AUGUSTA ERUDĪTS

Kuri divi gargabalnieki mērojās spēkiem 10. augustā Kuldīgas pusmaratonā un beigās ieguva zelta un sudraba medaļu?

Atbildi meklējiet **Kurzemnieka** iepriekšējos numuros!

Atbildi līdz **19. augusta 12.00** sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: Dainis Kalns Siguldas operas svētkos noorganizējis 37 operas izrādes un ap 70 koncertu.

Pareizi atbildējuši: Agita Luka, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Indra Ābelīte, Mārcis Arājs.

PA ISTAM GĀRSĪGI **Konkursu atbalsta gardumnīca Sarlote.**

INTERESANTI

Kāpēc skrienot cilvēks saliec rokas

Ejot rokas parasti dabiski karājas gar sāniem un lielākoties ir taisnas. Bet skrienot rokas parasti šūpojas un tiek saliektas elkonī. Nesen veiktais pētījums par to, kā roku pozīcija ietekmē energoefektivitāti, rāda, ka staigāšana ar saliektām rokām ir mazāk energoefektīva nekā staigāšana ar taisnām rokām. Saliektai rokai ir īsāks loks, tāpēc nepieciešams mazāk enerģijas, lai šūpotos uz priekšu un atpakaļ, un tām vajadzētu būt efektīvākām gan skriešanai, gan pastaigai, tā sākotnēji hipotēzi izvirzīja pētnieki. Bet, ja saliektās rokas ir energoefektīvākas, kāpēc cilvēks dabiski neliec rokas? Pētījuma autori pārbaudīja četrus vīriešus un četras sievietes. Kad cilvēki staigāja un skrēja (veicot abas darbības ar taisnām un pēc tam saliektām rokām), zinātnieki ierakstīja kustības un konstruēja ķermeņa 3D digitālos modeļus. Tad atkārtoja šo uzdevumu ar elpošanas masku, lai pētnieki savāktu datus par enerģijas patēriņu. Kad cilvēki skrēja ar taisnām rokām, viņi ziņoja, ka jūtas neveikli. Bet energoefektivitātes ziņā nebija ievērojamas atšķirības. Tomēr zinātnieki atklāja, ka tad, kad cilvēki staigāja ar saliektām rokām, viņu enerģijas patēriņš palielinājās par aptuveni 11%. Eksperiments atklāja, kāpēc cilvēki staigājot tur rokas taisni. Taču saliekto roku skriešanas iemesls joprojām nav skaidrs.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 16. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 10 min.
Saulē lec 5.52, riet 21.02.

Naktī +12°...+13°

R A D
2-3 m/s

Dienā +16°...+23°

R A D
3-4 m/s

RĪT, 17. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 6 min.
Saulē lec 5.54, riet 21.00.

Naktī +13°...+14°

R A D
2-3 m/s

Dienā +17°...+24°

R A D
2-4 m/s

PARĪT, 18. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 1 min.
Saulē lec 5.56, riet 20.57.

Naktī +15°...+17°

R A D
1-2 m/s

Dienā +18°...+25°

R A D
3-5 m/s

Sestdien, 24.augustā, pulksten 14

Liepājas latviešu biedrības nama Lielajā zālē
Rožu laukumā 5/6

**notiks profesora Anatolija Danilāna lekcija
“KĀ DZĪVOT ILGI UN LAIMĪGI”.**

IEEJA BEZMAKSAS.

Pasākums ir daļa no projekta Nr.9.2.4.2/16/1/088
“Liepāja. Vesels. Aktīvs. Laimīgs”, ko īsteno Liepājas pašvaldība
ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu.

Papildus informācija, zvanot pa tālr. 28343138.

**Rendas un Usmas draudzes
bagātie ļaudis**

Kā katru gadu arī šogad Rendas un Usmas draudzes evaņģēliste Agrita Staško jūlija mēnesī organizē savu draudžu locekļu vienas dienas svētceļojumu, kur aicināti piedalīties arī citu draudžu locekļi. Šoreiz plānots apmeklēt Valgundes pareizticīgo sieviešu klosteri, Janču Romas katoļu baznīcu, Bārbeles evaņģēliski luterisko baznīcu un nobeigumā – Skaistkalnes katoļu baznīcu.

Šajos svētceļojumos allaž tiek iekļauts arī kāds dabas stūrītis vai objekts. Šinī reizē tās būs Skaistkalnes karsta kitenes. Parasti Agritas organizētajiem svētceļojumiem ir kāds vadmotīvs, piemēram, zaudētā Latvija, apmeklējot sen celtās baznīcas un iepazīstoties ar to draudžu darbību. Vai šoreiz tas būtu, spriežot pēc konfesiju dažādības, par Latvijas spēka atgūšanu, balstoties uz tās dažādās reliģiskās piederības cilvēku gara spēku?

Agrita apgalvo, ka mēs no svētceļojuma atgriezīsimies bagātāki. Hm, nodomāju! Jā, pēc katra ceļojuma mēs taču atgriezīsimies iespaidiem bagātāki. It sevišķi, ja tās ir tālas zemes, sveši ļaudis, neredzēti skati. Ko šinī ziņā var sniegt vienas dienas ceļojums – svētceļojums tepat pa Latviju? Kādā ziņā tas papildinās to, ko sauc par bagātību?

Baznīcu apmeklējums sākas ar Valgundes klosterā mūķenes stāstījumu, kas ir interesants ieskats klosterā tapšanas vēsturē un tā pastāvēšanas un attīstības likločos. Bet stāsts ir arī par tagadni un mums pašiem. Mēs taču mūžīgi esam ar kaut ko neapmierināti, pastāvīgi kaut ko kritizējam, neesam laimīgi. Sāksim ar sevi. Viens no Dieva baušļiem, varbūt pats vienkāršākais, ko zinām mēs visi, ir – klausiet savu tēvu un māti, un tad jums labi klāsies. Jautājums jau nav vienīgi par paklausību, bet par ieklausīšanos. Prasmī uzklaušīt un saprast, un atšķirt vērtīgo vecāku cilvēku, vecākās paaudzes pieredzi.

Valgundes klosteris, Janču baznīca, Bārbeles baznīca, Skaistkalnes baznīca pastāvējušas cauri kariem, laikiem un aizliegumiem (kā Valgundes sieviešu klosteris). Tās pastāv kā liecinājums cilvēka ticībai pēc vertikāles, pēc vērtībām, kuras ir kas vairāk par dienišķajām rūpēm un rūpestiem, pēc nezūdīgā.

Gadu tūkstošiem cilvēci nodarbinājuši jautājumi par to, kas ir cilvēks, dzīve, nāve, pasaule. Tie ir lielie jautājumi par dzīvības un nāves attiecībām, par mūžību un laiku, labo un ļauno, par cilvēka dzīves jēgu. Atbildi cenšas sniegt gan reliģija, gan filozofija. Platons runā par patiesību, skaisto un

Skaistkalnes barokālajā, liliņām greznotajā katoļu baznīcā ir neatkārtojama gaisotne.

morāli, Kants raksta par izziņas spēju, tās robežām, estētisko un ētisko dimensiju, Anna Terēze Timenēka – par inteligiblo, poētisko un morālo jēgu cilvēka dzīvē. Mācītājs Modris Plāte savai draudzei Kuldīgā stāstīja par to, ka cilvēka dzīves jēga ir dzīvot trīs līmeņos – sabiedrībai, ģimenei un savai dvēselei. Vai un kādā mērā īstenot šos jēgas līmeņus savā dzīvē – tā ir katra paša izvēle.

No šī svētceļojuma mēs katrs paņēmam to, kas vairāk vai mazāk saskan ar mūsu ikdienas dzīves pieredzi. Man atbildi sniedza Skaistkalnes katoļu baznīcas apmeklējums un tās draudzes mācītāja Paulīniešu tēva Jāņa stāstījums par lūgšanas nozīmi. Par to sen esmu klausījies, lasījis un zinājis. Tomēr, atrodoties tieši šinī katoļu baznīcas neatkārtojamajā gaisotnē, ieklausoties tēva Jāņa stāstījumā par šo baznīcu un tās brīnumdarītāju svētbildi, es atjautu, ka man taču pieder viena brīnišķīga lieta. Tā ir, to nevar nedz atņemt, nedz atsavināt. Tā ir lūgšana, tā ir spēja nodoties lūgšanai. Šinī cilvēka zemes dzīvē, kas piepildīta gan ar materiālām, gan estētiskām un ētiskām vērtībām, tā ir bagātība, kas nezūd neatgriezeniskajā mūžības ritējumā. Lūgšana nav tikai izlūgšanās un prasīšana, bet arī pateicība un prieks. Lūgšana, kā apgalvo ārsts Igors Kudrjavcevs, ir savas sirds un dvēseles atvēršana Visaugstākā priekšā. Saplūšana ar Viņu. Lūgšana kā slavīnājums un prieka izpaudums, un pasaulei izzūd robežas, un tā kļūst gaišāka. Katra paša ziņā ir tas, kā rīkoties ar šo bagātību – izmantot vai nolikt kur maliņā.

Lai mums šī pasaule atkal top gaišāka visa gada garumā!

Zaiga Ikere, Daugavpils Mārtiņa Lutera katedrāles draudzes locekle

ELDITA sia

LABAS CENAS UN KVALITĀTE!

PVC LOGI

KOKA LOGI

GARĀŽU VĀRTI HORMANN

METĀLA DURVIS

DURVJU UN LOGU REMONTS

Tālr. : 26179829

Vakara iela 15, Kuldīga

www.eldita.lv

VIETĒJAIS MEŽIZSTRĀDES UZNĒMUMS

A/S VERTEX

PĒRK

MEŽA ĪPAŠUMUS, CIRSMAS, AUGOŠUS KOKUS

283 688 38

261 299 19

info@lmu.lv

www.lmu.lv